

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2008

ECB EZB EKT EKP

ΕΚΤΗ
ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ ΕΚΤΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2008

Το 2008
σε όλες τις εκδόσεις
της ΕΚΤ
απεικονίζεται
λεπτομέρεια από το
τραπεζογραμμάτιο
των 10 ευρώ.

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2008

Διεύθυνση

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Germany

Ταχυδρομική θυρίδα

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Germany

Τηλέφωνο

+49 69 1344 0

Δικτυακός τόπος

<http://www.ecb.europa.eu>

Φαξ

+49 69 1344 6000

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

ISSN 1725-6445 (ηλεκτρονική μορφή)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
I ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ SEPA, ΑΜΕΣΕΣ ΧΡΕΩΣΕΙΣ SEPA ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΜΕΤΑΠΤΩΣΗΣ	15
1.1 Μεταφορά πιστώσεων SEPA: πρόοδος και κατευθύνσεις	15
1.2 Άμεσες χρεώσεις SEPA: πρόοδος και κατευθύνσεις	19
1.3 Τα σχήματα SCT και SDD πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως βάση	21
1.4 Καταληκτική ημερομηνία για τη μετάπτωση στα σχήματα SCT και SDD	23
2 Ο SEPA ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΡΤΕΣ ΚΑΙ Η ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ	25
2.1 Ο SEPA για τις κάρτες: πρόοδος και κατευθύνσεις	25
2.2 Τυποποίηση των καρτών	26
2.3 Συμμόρφωση των τριμερών σχημάτων καρτών με τον SEPA	28
2.4 Η θέσπιση πρόσθετων ευρωπαϊκών σχημάτων καρτών	29
3 Ο SEPA ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	33
3.1 Ο SEPA για τις υποδομές: πρόοδος και κατευθύνσεις	33
3.2 Η επεξεργασία των μεταφορών πιστώσεων, των άμεσων χρεώσεων και των πληρωμών με κάρτα	34
4 ΜΕΤΡΗΤΑ	37
5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ SEPA	39
6 ΟΡΟΣΗΜΑ ΤΟΥ SEPA	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	47

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Ευρωσύστημα εξακολουθεί να υποστηρίζει ένθερμα τη δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (Single Euro Payments Area - SEPA), εντός του οποίου "οι πολίτες και οι εταιρείες είναι σε θέση να πραγματοποιούν πληρωμές χωρίς τη χρήση μετρητών σε όλη τη ζώνη του ευρώ από έναν μόνο λογαριασμό από οποιοδήποτε μέρος της ζώνης του ευρώ, χρησιμοποιώντας ένα μόνο σύνολο μέσων πληρωμών με την ίδια ευκολία, αποδοτικότητα και ασφάλεια όπως συμβαίνει σήμερα με τις πληρωμές τους σε εθνικό επίπεδο". Ο SEPA είναι απαραίτητος για τη μετάβαση προς μια πιο ενοποιημένη αγορά πληρωμών στην Ευρώπη, η οποία θα αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη. Αποτελεί επίσης ένα αναγκαίο βήμα για την ολοκλήρωση της εισαγωγής του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος 15 ευρωπαϊκών χωρών, οι οποίες σύντομα θα γίνουν 16 μόλις η Σλοβακία υιοθετήσει το ευρώ τον Ιανουάριο του 2009. Υπό την έννοια αυτή, ο SEPA δεν είναι απλώς ένα επιχειρηματικό σχέδιο· είναι συνυφασμένος με την πολιτική φιλοδοξία για μετάβαση προς μια πιο ενοποιημένη, ανταγωνιστική και καινοτόμο Ευρώπη. Ο σχεδιασμός και η θέσπιση του SEPA συντονίζονται και προωθούνται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (European Payments Council - EPC), τον αυτορρυθμιζόμενο φορέα του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών.

Το Ευρωσύστημα, ενεργώντας ως καταλύτης για την πραγματοποίηση αλλαγών, παρακολουθεί συστηματικά τις εξελίξεις προς την υλοποίηση του SEPA. Με την εισαγωγή του σχήματος μεταφορών πιστώσεων SEPA (SEPA Credit Transfer - SCT), στις 28 Ιανουαρίου 2008, υλοποιήθηκαν τα πρώτα οφέλη του SEPA για τις τράπεζες και, ακόμη σημαντικότερο, άρχισαν να γίνονται αντιληπτά από τους τελικούς χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών. Τα περισσότερα αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης που επεξεργάζονταν μεταφορές πιστώσεων σε ευρώ είναι πλέον συμβατά με το σχήμα

SCT. Επίσης, τον Ιανουάριο του 2008 άρχισε να ισχύει ο SEPA για τις κάρτες που αφορά τις πληρωμές με κάρτα, ωστόσο απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες στον τομέα αυτόν προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του SEPA, για παράδειγμα, η δημιουργία τουλάχιστον ενός πρόσθετου ευρωπαϊκού σχήματος καρτών. Οι προετοιμασίες για το τρίτο μέσο πληρωμών, τις άμεσες χρεώσεις SEPA (SEPA Direct Debit - SDD), συνεχίστηκαν κατά το περασμένο έτος και οδήγησαν στην υιοθέτηση δύο κανονισμών - ενός για τη βασική υπηρεσία και ενός άλλου για την υπηρεσία που αφορά τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων (Business-to-Business - B2B) - με σκοπό την προγραμματισμένη έναρξη λειτουργίας την 1η Νοεμβρίου 2009. Επιπλέον, το Νοέμβριο του 2007 εγκρίθηκε η οδηγία σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για τη διαμόρφωση μιας σταθερής νομικής βάσης για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) όσον αφορά την επεξεργασία των μέσων πληρωμών και ιδίως τις άμεσες χρεώσεις.

Παρά τις θετικές, κατά κύριο λόγο, εξελίξεις που έχουν σημειωθεί από τη δημοσίευση της πέμπτης έκθεσης προόδου τον Ιούλιο του 2007, το Ευρωσύστημα παρατηρεί ότι το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων στην αγορά για το σχέδιο αυτό έχει αρχίσει να φθίνει και ότι το εποικοδομητικό πνεύμα συνεργασίας κατά το στάδιο προετοιμασίας έχει μετατραπεί σε αδράνεια. Επομένως, το Ευρωσύστημα θεωρεί σκόπιμο να εκδώσει μία επιπλέον έκθεση προόδου που να επικεντρώνεται στους τομείς στους οποίους η αγορά πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειές της, προκειμένου να εκλείψει αυτή η απροθυμία και να εξασφαλιστεί η επιτυχία του SEPA. Η έκθεση δεν απευθύνεται μόνο στις τράπεζες και στα μελλοντικά ιδρύματα πληρωμών, αλλά και σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως μεγάλες εταιρείες, δημόσια διοίκηση, έμποροι και καταναλωτές. Οι στόχοι του SEPA μπορούν να επιτευχθούν πλήρως μόνο χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Τα κύρια μηνύματα είναι τα ακόλουθα:

1. ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΟΥΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΒΑΘΜΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΣΑΦΕΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΜΟΡΦΗ ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΥΝ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ SEPA ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΟΥΣ, ΕΝΩ ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΩΤΟΣΤΑΤΗΣΟΥΝ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Το Ευρωσύστημα είναι ικανοποιημένο με την επιτυχή έναρξη λειτουργίας του σχήματος μεταφοράς πιστώσεων SEPA στις 28 Ιανουαρίου 2008. Προκειμένου να ενθαρρύνουν τη χρήση του σχήματος αυτού, η οποία ανέρχεται επί του παρόντος σε 1,5% σύμφωνα με το δείκτη SCT του Ευρωσυστήματος για τη ζώνη του ευρώ, οι τράπεζες πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειες επικοινωνίας με όλους τους πελάτες, ενημερώνοντάς τους μεταξύ άλλων σχετικά με το Διεθνή Αριθμό Τραπεζικού Λογαριασμού (International Bank Account Number - IBAN) και τον Κωδικό Αναγνώρισης Τράπεζας (Bank Identifier Code - BIC), και να κάνουν σαφείς προσφορές προϊόντων. Πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν ότι η εμπειρία των πελατών από τη χρήση του σχήματος SCT θα είναι αντίστοιχη με την εμπειρία τους από τη χρήση των υφιστάμενων εθνικών μεταφορών πιστώσεων και ότι το SCT δεν θα παρουσιαστεί ως λύση για τις διασυννοριακές πληρωμές μόνο. Οι προμηθευτές συστημάτων ERP (Enterprise Resource Planning) ή λογισμικού πληρωμών διαδραματίζουν επίσης κάποιο ρόλο όσον αφορά τη διάδοση του SEPA στις μεγάλες εταιρείες, τη δημόσια διοίκηση και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Εάν δεν έχουν αρχίσει ακόμα να χρησιμοποιούν το σχήμα SCT, οι βασικοί χρήστες, όπως οι μεγάλες εταιρείες και η δημόσια διοίκηση, θα πρέπει να βρίσκονται ήδη σε στάδιο προετοιμασίας για την έναρξη της χρήσης του από την 1η Νοεμβρίου 2009, όταν θα τεθεί σε λειτουργία το σχήμα άμεσων χρεώσεων SEPA. Το Ευρωσύστημα είναι πεπεισμένο ότι η μετάπτωση θα επιταχυνθεί, ιδίως όταν το EPC υλοποιήσει περαιτέρω βελτιώσεις που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των πελατών.

Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει τους φορείς δημόσιας διοίκησης να δώσουν το παράδειγμα πρωτοστατώντας στη χρήση των μέσων πληρωμών SEPA, δεδομένου ότι ο SEPA αποτελεί βασικότατο πολιτικό στόχο για την Ευρώπη, καθώς και σημαντικό παράγοντα διευκόλυνσης για σχέδια ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

2. ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΑΛΕΙΦΘΟΥΝ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΙΡΗ ΕΝΑΡΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΑΜΕΣΩΝ ΧΡΕΩΣΕΩΝ SEPA, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ (MULTILATERAL INTERCHANGE FEE - MIF). ΤΟ ΕΡC ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΟΡΙΣΕΙ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΗΜΑ SDD.

Η έναρξη λειτουργίας του σχήματος άμεσων χρεώσεων SEPA έχει προγραμματιστεί για την 1η Νοεμβρίου 2009 και περιλαμβάνει βασικές υπηρεσίες, υπηρεσίες που αφορούν συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, καθώς και δυνατότητα ηλεκτρονικών εντολών. Ωστόσο, πάρα πολλές ασάφειες ενδέχεται να εμποδίσουν την έγκαιρη έναρξη και την επιτυχή χρήση του συστήματος. Για να υπάρξει πρόοδος πρέπει επείγοντως να εξευρεθούν λύσεις, για παράδειγμα, να διασαφηνιστεί η ημερομηνία έναρξης, να διασφαλιστεί η συνέχεια της νομικής ισχύος των υφιστάμενων εντολών, να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις των πελατών, να επιταθούν οι προσπάθειες επικοινωνίας και να λήξει η συζήτηση σχετικά με τη MIF.

Προκειμένου να εξαλειφθεί η ασάφεια όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής της MIF, η ΕΚΤ, κατόπιν εντατικών διαβουλεύσεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρότεινε τα επόμενα βήματα. Στις περιπτώσεις που υπάρχει προκαθορισμένη MIF για τις εθνικές άμεσες χρεώσεις, αυτή θα μπορεί επίσης να εφαρμόζεται και στο σχήμα SDD, στο αντίστοιχο εθνικό πλαίσιο. Τυχόν αλλαγή ή κατάργηση της εθνικής MIF (π.χ. κατόπιν απόφασης της οικείας εθνικής αρχής ανταγωνισμού ή ως αποτέλεσμα της σταδιακής κατάργησης του εθνικού σχήματος

άμεσων χρεώσεων) θα πρέπει να εφαρμοστεί και στο σχήμα SDD σε εθνικό επίπεδο. Έτσι θα εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού τόσο για το σχήμα SDD όσο και για τα εθνικά σχήματα άμεσων χρεώσεων και θα διευκολυνθεί η μετάπτωση στο σχήμα SDD. Για το "διασυνοριακό" σχήμα SDD, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα απέρριπτε την ιδέα μιας προκαθορισμένης MIF, υπό την προϋπόθεση ότι είναι δεόντως αιτιολογημένη και μεταβατική, ισχύει δηλαδή μόνο για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Βάσει αυτών των κατευθύνσεων που παρέχονται από την ΕΚΤ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΕΚΤ παρουσίασε μία ακόμα πρόταση για μια διασυνοριακή πολυμερή διαπραγματευτική προμήθεια του σχήματος SDD για τη μεταβατική περίοδο. Τα κύρια σημεία της εν λόγω πρότασης είναι τα εξής: 1) η προκαθορισμένη μεταβατική MIF για το διασυνοριακό σχήμα SDD ορίζεται σε 8,8 λεπτά/σεντ, επίπεδο το οποίο μάλιστα νοείται ως μέγιστο ("ανώτατο όριο"), 2) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το EPC πρόκειται να αρχίσουν άμεσα συζητήσεις σχετικά με ένα μακροπρόθεσμο χρηματοπιστωτικό μοντέλο για το σχήμα SDD, με επιθυμητό στόχο να καταλήξουν σε συγκεκριμένη συμφωνία μέχρι το τέλος του πρώτου τριμήνου του 2009 και 3) η προκαθορισμένη μεταβατική MIF για το διασυνοριακό σχήμα SDD εφαρμόζεται για συγκεκριμένη περίοδο η οποία δίνει στις τράπεζες επαρκές περιθώριο προσαρμογής στο μακροπρόθεσμο χρηματοπιστωτικό μοντέλο για το σχήμα SDD. Με τον τρόπο αυτό θα στηριχθεί η έναρξη λειτουργίας του σχήματος SDD για διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ, το οποίο αποτελεί μια πραγματικά νέα υπηρεσία πληρωμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και, ως εκ τούτου, είναι καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία του SEPA.

Το EPC, οι εθνικές επιτροπές μετάπτωσης στον SEPA, οι δημόσιες αρχές και τα εθνικά νομοθετικά όργανα θα πρέπει από κοινού να επικεντρωθούν στην εξάλειψη τυχόν ασαφειών σχετικά με το θέμα αυτό. Πέραν τούτου, το EPC καλείται να αρχίσει τη διαδικασία συμμόρφωσης το συντομότερο δυνατό για την έναρξη λειτουργίας του σχήματος SDD την 1η Νοεμβρίου 2009 και να παρακολουθήσει τη δυνατότητα πρόσβασης στο σχήμα SDD.

3. Ο SEPA ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ ΔΥΝΑΤΗ ΤΗΝ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΗ ΣΕ ΠΕΛΑΤΗ (END-TO-END STRAIGHT-THROUGH-PROCESSING) ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΕΙ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.

Τα οφέλη του SEPA θα αξιοποιηθούν πλήρως μόνον εφόσον ο SEPA ανταποκριθεί στις ανάγκες των πελατών. Η αυτοματοποιημένη επεξεργασία από πελάτη σε πελάτη είναι μια σημαντικότερη απαίτηση για τους επαγγελματίες χρήστες. Σε επιχειρηματικό επίπεδο, τα μηνύματα θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα μεταφοράς των πληροφοριών των εμβασμάτων από πελάτη σε πελάτη, προκειμένου να διευκολύνεται η αυτόματη συμφωνία λογαριασμών. Το πρότυπο ISO που βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης και αφορά τη δομημένη αναφορά πιστωτή στις πληροφορίες εμβάσματος (Structured creditor reference to the remittance information) θα πρέπει να τεθεί στη διάθεση των χρηστών για τα μηνύματα SEPA, αμέσως μόλις γίνει αποδεκτό ως διεθνές πρότυπο. Σε τεχνικό επίπεδο, τα κοινά πρότυπα των μηνυμάτων θα πρέπει να παρέχονται σε όλη την αλυσίδα της διαδικασίας από τον έναν πελάτη στον άλλον, τόσο στον τομέα των συναλλαγών από πελάτες προς τράπεζες όσο και στον τομέα των συναλλαγών από τράπεζες προς πελάτες, δηλαδή, αντίστοιχα, ενεργοποίηση πληρωμής και ενημέρωση πληρωμής, αναφορά λογαριασμού και κίνηση λογαριασμού. Το Ευρωσύστημα θα ήθελε να καλέσει όλες τις τράπεζες να προσφέρουν κατ' ελάχιστο τα τυποποιημένα μηνύματα στους εταιρικούς πελάτες τους. Σε αυτή τη βάση θα μπορέσει να στηριχθεί ο κλάδος προκειμένου να αναπτύξει επιτυχώς ένα πλαίσιο για ολόκληρο τον SEPA που θα αφορά τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Έχει σημειωθεί αξιόλογη πρόοδος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης πληρωμών SEPA σε απευθείας σύνδεση (online), οι οποίες επιτρέπουν στους πελάτες να χρησιμοποιούν τη δική τους εφαρμογή τραπεζικών συναλλαγών μέσω Ίντερνετ (Internet banking) για την ενεργοποίηση πληρωμής σε έμπορο που βρίσκεται στο Ίντερνετ. Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει

το EPC να ολοκληρώσει το πλαίσιο ηλεκτρονικών πληρωμών μέχρι το τέλος του 2009. Το Ευρωσύστημα εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμφωνία συνεργασίας που υπέγραψαν το EPC και η ένωση παρόχων υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας GSM τον Ιούνιο του 2008 με σκοπό την από κοινού ανάπτυξη διαύλων πληρωμών μέσω κινητής τηλεφωνίας εντός του SEPA.

4. Ο ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΟΞΗΣ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΠΤΩΣΗ ΣΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ SCT ΚΑΙ SDD ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΒΗΜΑ, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ SEPA ΝΑ ΑΠΟΚΟΜΙΣΘΟΥΝ ΕΓΚΑΙΡΩΣ.

Είναι σημαντικό οι βασικοί παράγοντες, όπως οι μεγάλες εταιρείες και η δημόσια διοίκηση, να ολοκληρώσουν το συντομότερο δυνατό τη μετάπτωση στα σχήματα SCT και SDD, έτσι ώστε να αποφευχθεί μια χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία και, ειδικότερα, μια κατάσταση όπου τα οφέλη του SEPA δεν θα αξιοποιούνται λόγω της χρήσης των πληρωμών SEPA μόνο σε διασυννοριακό επίπεδο, σε ένα σενάριο "SEPA μικρής κλίμακας". Φυσικά, για να πεισθούν οι πελάτες αυτοί να προχωρήσουν στη μετάπτωση, θα πρέπει το πρώτο βήμα των τραπεζών να είναι οι καλές προσφορές προϊόντων και η σαφής ενημέρωση. Επόμενο βήμα είναι να εξαιρεθεί η εσφαλμένη αντίληψη που επικρατεί σε ορισμένα τμήματα της αγοράς ότι η μετάπτωση στον SEPA μπορεί να αναβάλλεται επ' αόριστον. Πρέπει να καταστεί σαφές σε όλους τους παράγοντες της αγοράς ότι τα εθνικά σχήματα μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων θα καταργηθούν σταδιακά στη ζώνη του ευρώ με τον καθορισμό μιας ρεαλιστικής αλλά και φιλόδοξης καταληκτικής ημερομηνίας. Το Ευρωσύστημα θα συνεχίσει επομένως τις προσπάθειες που καταβάλλει, προκειμένου τα ενδιαφερόμενα μέρη να κατανοήσουν ότι ο καθορισμός μιας καταληκτικής ημερομηνίας είναι ένα αναγκαίο βήμα, και θα μελετήσει τις σχετικές λεπτομέρειες (π.χ. αυτορρύθμιση ή ρύθμιση), καθώς και την ίδια την καταληκτική ημερομηνία.

5. Η ΑΓΟΡΑ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ ΜΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΦΙΛΟΔΟΞΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ SEPA ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΡΤΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΙΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΝΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΡΤΩΝ.

Ο SEPA για τις κάρτες άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2008, αλλά η χρήση του από τις τράπεζες δεν ήταν το ίδιο εκτεταμένη όσο η μεταφορά πιστώσεων SEPA. Το EPC, μετά από συζητήσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχει διασαφηνίσει βασικές πτυχές του Πλαισίου SEPA για τις κάρτες (SEPA Cards Framework - SCF). Το Ευρωσύστημα είναι πεπεισμένο ότι οι διασαφηνίσεις που αφορούν τη γεωγραφική κάλυψη των σχημάτων καρτών και το δικαίωμα των εμπόρων να μην δέχονται ορισμένες επωνυμίες ή να επιβάλλουν πρόσθετη χρέωση σε ορισμένες συναλλαγές με κάρτα εξάλειψαν ορισμένες παρανοήσεις που είχαν δημιουργηθεί στην αγορά, η οποία πορευόταν ενδεχομένως αντίθετα προς τους στόχους του SEPA για αποτελεσματικότερο ανταγωνισμό και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Εντούτοις, δεδομένου ότι οι πληρωμές με κάρτα είναι σημαντικές για τους ευρωπαίους πολίτες και παρέχουν τη δυνατότητα περιορισμού του κόστους των μετρητών για τις τράπεζες, τους εμπόρους και το σύνολο της κοινωνίας, το Ευρωσύστημα θα επιθυμούσε να θεθούν πιο φιλόδοξοι στόχοι από την αγορά στον τομέα των πληρωμών με κάρτα. Το Ευρωσύστημα αναμένει ότι θα θεσπιστεί τουλάχιστον ένα πρόσθετο ευρωπαϊκό σχήμα καρτών που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των κατόχων καρτών, των τραπεζών, των εμπόρων, των αρχών ανταγωνισμού και του Ευρωσυστήματος. Το Ευρωσύστημα έχει συζητήσει το συγκεκριμένο θέμα με μεγάλες ευρωπαϊκές τράπεζες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και έχει παρατηρήσει ότι γίνεται ολοένα και πιο κατανοητή η ανάγκη ύπαρξης ενός ευρωπαϊκού σχήματος καρτών και ότι αυξάνεται η στήριξη προς αυτό. Επί του παρόντος, υπάρχουν τρεις πρωτοβουλίες της αγοράς που αφορούν τη δημιουργία ενός τέτοιου ευρωπαϊκού σχήματος καρτών.

Το Ευρωσύστημα επικροτεί τα σχέδια αυτά και τα θεωρεί σαφή ένδειξη ότι η αγορά αναγνωρίζει την ανάγκη ενός ευρωπαϊκού σχήματος καρτών.

Εκτός από αυτά τα σχήματα και τις πρωτοβουλίες της αγοράς, το EPC καλείται να λάβει υπόψη του τις πιο πρόσφατες εξελίξεις (π.χ. τυποποίηση, τριμερή σχήματα καρτών και αποφάσεις των αρχών ανταγωνισμού). Το πλαίσιο SCF πρέπει τουλάχιστον να ενημερωθεί και να αναθεωρηθεί. Επιπλέον, το EPC θα πρέπει να ξεκινήσει την παρακολούθηση της υλοποίησης του SCF. Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει όλες τις ευρωπαϊκές τράπεζες να αναγνωρίσουν τους κινδύνους για τον SEPA για τις κάρτες, να επιδείξουν εντονότερο ενδιαφέρον, να διατηρήσουν ή να επανακτήσουν το στρατηγικό έλεγχο της αγοράς καρτών και να εκμεταλλευθούν όλες τις ευκαιρίες που μπορεί να προσφέρει ο SEPA για τις κάρτες.

6. Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙ ΟΤΙ ΑΣΚΕΙ ΕΠΑΡΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ SEPA, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΤΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ ΜΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ – ΤΟ EPC ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ SEPA.

Όσον αφορά την τυποποίηση των καρτών SEPA, το EPC, σε συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, προχωρά προς την ολοκλήρωση ενός περιεκτικού πλαισίου απαιτήσεων για όλους τους τομείς πληρωμών με κάρτα (π.χ. κάρτα προς τερματικό, τερματικό προς αποδέκτη συναλλαγής, αποδέκτης συναλλαγής προς εκδότη και πιστοποίηση και έγκριση τύπου) έως το τέλος του 2008. Ωστόσο, στην παρούσα του μορφή, το εν λόγω πλαίσιο δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση μια δέσμη προτύπων η οποία θα μπορούσε να εφαρμοστεί άμεσα από την αγορά. Επιπλέον, φαίνεται ότι λείπουν ορισμένα στοιχεία, όπως οι τελευταίες εξελίξεις στο πλαίσιο του προτύπου ISO 20022. Θα πρέπει επομένως να καθοριστεί νέα προθεσμία για το τέλος του 2009 το αργότερο. Προκειμένου να τηρηθεί η προθεσμία αυτή, το EPC καλείται

να αξιοποιήσει το έργο των υφιστάμενων ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών τυποποίησης στις οποίες συμμετέχει.

Το Ευρωσύστημα συνιστά στον ευρωπαϊκό κλάδο πληρωμών να χρησιμοποιεί πρότυπα μη αποκλειστικής χρήσης (όπως τα πρότυπα ISO), όταν αυτά είναι διαθέσιμα, και να επιτείνει τις προσπάθειές του για τη δημιουργία τέτοιων προτύπων εκεί όπου αυτά δεν είναι ακόμα διαθέσιμα. Επιπλέον, συνιστά στον ευρωπαϊκό κλάδο πληρωμών να συμμετέχει πιο ενεργά στις σχετικές πρωτοβουλίες τυποποίησης που λαμβάνονται σε παγκόσμιο επίπεδο, προκειμένου να μπορεί να επηρεάσει επαρκώς την ανάπτυξη προτύπων. Τέλος, το Ευρωσύστημα καλεί τον ευρωπαϊκό κλάδο πληρωμών, π.χ. το EPC ή κάποιον αντιπρόσωπο των ευρωπαϊκών σχημάτων καρτών, να γίνει μέλος του EMVCo και του PCI SSC, για όσο διάστημα αυτά τα πρότυπα αποκλειστικής χρήσης χρησιμοποιούνται από τον ευρωπαϊκό κλάδο πληρωμών. Το Ευρωσύστημα συνιστά στον ευρωπαϊκό κλάδο πληρωμών, και ιδίως στο EPC, να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη και πιο οργανωμένη ανάμιξη των ενδιαφερόμενων μερών (π.χ. κατασκευαστών τερματικών, φορέων επεξεργασίας, αλλά και εμπόρων και κατόχων καρτών) στο πρόγραμμα τυποποίησης των καρτών SEPA.

7. Η ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΣΤΙΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ SEPA ΠΗΓΑΖΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΙΝΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΤΟΥΣ.

Η ασφάλεια των πληρωμών χρήζει ιδιαίτερης προσοχής. Το Ευρωσύστημα επικροτεί την πρόσφατη ενέργεια του EPC να προσθέσει αρχές ασφαλείας στους κανονισμούς για το σχήμα SDD, καθιστώντας τις υποχρεωτικές για όλους τους συμμετέχοντες στα σχήματα. Το Ευρωσύστημα αναμένει ότι όλες οι τράπεζες θα εφαρμόσουν παραδειγματικές διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων με σκοπό να καταστήσουν το σχήμα SDD ασφαλές και ελκυστικό στο σύνολό του.

Το Ευρωσύστημα εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το EPC έχει συστήσει μια ομάδα εργασίας ειδικά για την

ασφάλεια των πληροφοριών και ότι θα καθορίσει τις ορθές πρακτικές μέχρι το τέλος του 2008. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η εμπιστοσύνη στους διαύλους ηλεκτρονικών πληρωμών, καθώς και η διαθεσιμότητα και η δυνατότητα χρήσης τους. Προκειμένου να υλοποιηθούν πλήρως τα οφέλη του SEPA, πρέπει να αποφευχθεί η χρήση διαφορετικών πρακτικών ασφάλειας ή ο ανταγωνισμός προς χαμηλότερες τιμές με σκοπό μειωμένες δαπάνες ασφάλειας. Απαιτείται ένα κοινό, υψηλό επίπεδο ασφάλειας για τις τραπεζικές συναλλαγές μέσω Ίντερνετ (Internet banking), τις πληρωμές με κάρτα και τις πληρωμές σε απευθείας σύνδεση (online). Οι τράπεζες καλούνται να δεσμευθούν ως προς τα κατάλληλα πρότυπα και συστάσεις ασφάλειας, και να λάβουν υπόψη όχι μόνο τη δική τους σκοπιά αλλά και τη σκοπιά των πελατών τους, όταν λαμβάνουν αποφάσεις για θέματα ασφάλειας. Εφόσον αναγνωρίζεται ότι η ασφάλεια των τραπεζικών συναλλαγών μέσω Ίντερνετ (Internet banking) και των πληρωμών σε απευθείας σύνδεση (online) εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, πρέπει να προαχθεί ο συντονισμός μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Για παράδειγμα, απαιτείται βελτιωμένη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να διερευνηθεί η εναρμόνιση του νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση του ηλεκτρονικού εγκλήματος.

8. ΟΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ, ΑΛΛΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΡΘΟΥΝ ΟΙ ΕΝΑΠΟΜΕΝΟΝΤΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ.

Μέχρι σήμερα, τα αποτελέσματα του SEPA ήταν περισσότερο εμφανή σε επίπεδο υποδομών, δηλ. στους φορείς που παρέχουν ένα διατραπεζικό σύστημα μεταφοράς κεφαλαίων. Το Ευρωσύστημα εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι τα περισσότερα αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης που επεξεργάζονταν μεταφορές πιστώσεων σε ευρώ είναι πλέον συμβατά με το σχήμα SCT και επεξεργάζονται μεταφορές πιστώσεων SEPA από τον Ιανουάριο του 2008 που άρχισε να λειτουργεί το σχήμα, χρησιμοποιώντας τις δικές τους πλατφόρμες διεκπεραίωσης μηνυμάτων. Διάφορες

υποδομές κάνουν ένα βήμα παραπάνω και, αντί να προσφέρουν αμιγώς εγχώριες υπηρεσίες, λειτουργούν ως πανευρωπαϊκοί πάροχοι υπηρεσιών σε μια αγορά που καλύπτει πραγματικά όλη τη ζώνη του ευρώ. Το Ευρωσύστημα χαιρετίζει θερμά αυτή την προσέγγιση. Όσα εμπόδια υφίστανται όσον αφορά τον SEPA για τις υποδομές θα πρέπει να αρθούν: κανένας φορέας δεν θα πρέπει να επιβάλλει σε τράπεζες ή τραπεζικές κοινότητες τη χρήση συγκεκριμένης υποδομής (είτε ως άμεσος είτε ως έμμεσος συμμετέχοντας) ή συγκεκριμένων τεχνικών προτύπων αποκλειστικής χρήσης. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (δηλ. το EPC, την EACHA και όλα τα αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης της ζώνης του ευρώ) να συνεχίσουν τις εργασίες τους για να επιτύχουν πλήρη διαλειτουργικότητα των υποδομών. Αναμένεται ότι οι υποδομές θα δημιουργήσουν συνδέσεις με οποιαδήποτε άλλη υποδομή κατόπιν αιτήματος.

9. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ SEPA ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ EPC.

Η επιτυχία του SEPA εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κατάλληλη διαχείριση του σχεδίου. Για ένα σχέδιο όπως ο SEPA, οι ρυθμίσεις ορθής διαχείρισης συνεπάγονται τη συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, και την εξισορρόπηση των συμφερόντων τους, με εξάφanie καθώς και με μηχανισμούς που να εξασφαλίζουν την επίτευξη των στόχων του SEPA.

Δεδομένου ότι το EPC διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στον SEPA, οι ρυθμίσεις διαχείρισης που έχει υιοθετήσει χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Παρόλο που το EPC έχει σημειώσει αξιοσημείωτη πρόοδο όσον αφορά την εξισορρόπηση των συμφερόντων των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών στα σχήματα SEPA, υπάρχει ακόμη μεγάλο περιθώριο βελτίωσης όσον αφορά τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, από τις μεγάλες εταιρείες έως τη δημόσια διοίκηση και από τις επιχειρήσεις λιανικής έως τους καταναλωτές, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα πρέπει να γίνουν μέλη της Ολομέλειας του

EPC. Το Ευρωσύστημα θα επικροτούσε ιδιαίτερα τη συμβολή των φορέων δημόσιας διοίκησης, καθώς αποτελούν σημαντικότερους πελάτες των υπηρεσιών πληρωμών και θα πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με τους πολιτικούς στόχους του SEPA. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά τη διαφάνεια και την επίτευξη των στόχων του SEPA. Το EPC θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να βελτιώσει από διάφορες απόψεις τις ρυθμίσεις διαχείρισης ως απάντηση στην εύλογη κριτική που ασκείται από τα ενδιαφερόμενα μέρη, τους ρυθμιστικούς φορείς και το Ευρωσύστημα. Μια βραχυπρόθεσμη λύση θα ήταν η ενίσχυση της Γραμματείας του EPC, ούτως ώστε να μπορεί να προσφέρει επαρκή υποστήριξη στο EPC κατά την εκτέλεση των πολυάριθμων καθηκόντων του. Σε πιο μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα, απαιτούνται ουσιαστικότερες αλλαγές προκειμένου να βελτιωθεί το EPC ως προς την αποτελεσματικότητα, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία.

**10. ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ
ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ
ΑΝΑΜΕΝΕΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΝ SEPA
– ΟΡΟΣΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ SEPA
ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΠΤΩΣΗ ΣΕ ΑΥΤΟΝ.**

Προκειμένου να καθορίσει με σαφήνεια και βεβαιότητα τις ενέργειες που αναμένει να εκτελεστούν, το Ευρωσύστημα κατάρτισε έναν κατάλογο με ορόσημα για την υλοποίηση του SEPA και τη μετάπτωση σε αυτόν. Ο κατάλογος με τα ορόσημα του SEPA θα επιτρέψει την καλύτερη διαχείριση του σχεδίου και τον καλύτερο υπολογισμό της προόδου που σημειώνεται προς την υλοποίηση του SEPA και τη μετάπτωση σε αυτόν, ενώ παράλληλα θα συμβάλει στη διατήρηση αυτής της δυναμικής πορείας. Με χρονολογική σειρά, τα ορόσημα είναι τα εξής: εξασφάλιση της συνέχειας της νομικής ισχύος των υφιστάμενων εντολών, πολυμερής διαπραγματευτική προμήθεια για το σχήμα SDD, αναθεώρηση του κανονισμού 2560/2001, καθορισμός καταληκτικής ημερομηνίας για το σχήμα SCT, έναρξη λειτουργίας του σχήματος SDD, ενσωμάτωση της οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών στο εθνικό δίκαιο, πλαίσιο ηλεκτρονικής τιμολόγησης, καθορισμός καταληκτικής ημερο-

μηνίας για το σχήμα SDD, απόφαση σχετικά με πρόσθετα ευρωπαϊκά σχήματα καρτών και υλοποίηση των προτύπων καρτών SEPA.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Ευρωσύστημα εξακολουθεί να υποστηρίζει ένθερμα τη δημιουργία του SEPA, εντός του οποίου "οι πολίτες και οι εταιρείες είναι σε θέση να πραγματοποιούν πληρωμές χωρίς τη χρήση μετρητών σε όλη τη ζώνη του ευρώ από έναν μόνο λογαριασμό από οποιοδήποτε μέρος της ζώνης του ευρώ, χρησιμοποιώντας ένα μόνο σύνολο μέσων πληρωμών με την ίδια ευκολία, αποδοτικότητα και ασφάλεια όπως συμβαίνει σήμερα με τις πληρωμές τους σε εθνικό επίπεδο". Ο SEPA είναι απαραίτητος για τη μετάβαση προς μια πιο ενοποιημένη αγορά πληρωμών στην Ευρώπη, η οποία θα αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη για την κοινωνία. Αποτελεί επίσης ένα αναγκαίο βήμα για την ολοκλήρωση της εισαγωγής του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος 15 ευρωπαϊκών χωρών, οι οποίες σύντομα θα γίνουν 16 μόλις η Σλοβακία υιοθετήσει το ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2009. Υπό την έννοια αυτή, ο SEPA δεν είναι απλώς ένα επιχειρηματικό σχέδιο· είναι συνυφασμένος με την πολιτική φιλοδοξία για μια πιο ενοποιημένη, ανταγωνιστική και καινοτόμο Ευρώπη. Ο SEPA αποτελεί βασικό ευρωπαϊκό στόχο ο οποίος από άποψη φιλοδοξίας, μεγέθους και πολυπλοκότητας συγκρίνεται με τη μετάβαση στο ευρώ και την εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων ευρώ. Ο σχεδιασμός και η θέσπιση του SEPA συντονίζεται και προωθείται από το EPC, τον αυτορυθμιζόμενο φορέα του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών. Το Ευρωσύστημα, ενεργώντας ως καταλύτης για την πραγματοποίηση αλλαγών, παρακολουθεί συστηματικά τις εξελίξεις προς την υλοποίηση του SEPA. Μέχρι σήμερα, το Ευρωσύστημα έχει δημοσιεύσει πέντε εκθέσεις προόδου για το συγκεκριμένο θέμα. Σε όλες αξιολογείται ο βαθμός προετοιμασίας και παρέχεται καθοδήγηση στην αγορά. Επιπλέον, το Νοέμβριο του 2006 δημοσιεύθηκε μια έκθεση που αφορούσε ειδικά τα σχήματα πληρωμών με κάρτα.

Πολλές νέες εξελίξεις έχουν σημειωθεί από τη δημοσίευση της πέμπτης έκθεσης προόδου τον Ιούλιο του 2007. Η επιτυχής έναρξη λειτουργίας του SEPA τον Ιανουάριο του 2008 αποτέλεσε σημαντικότατο ορόσημο. Με την εισαγωγή του σχήματος SCT, στις 28 Ιανουαρίου 2008, υλο-

ποιήθηκαν τα πρώτα οφέλη του SEPA για τις τράπεζες και, ακόμη σημαντικότερο, άρχισαν να γίνονται αντιληπτά από τους τελικούς χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών. Εκπονήθηκαν και δημοσιεύθηκαν εθνικά σχέδια υλοποίησης του SEPA και μετάπτωσης σε αυτόν. Τα περισσότερα αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης που επεξεργάζονταν μεταφορές πιστώσεων σε ευρώ είναι πλέον συμβατά με το σχήμα SCT.

Τον Ιανουάριο του 2008 άρχισε επίσης να ισχύει ο SEPA για τις πληρωμές με κάρτα, ωστόσο απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες στον τομέα αυτόν προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του SEPA, για παράδειγμα, η δημιουργία τουλάχιστον ενός πρόσθετου ευρωπαϊκού σχήματος καρτών.

Όσον αφορά το τρίτο μέσο πληρωμών, το σχήμα SDD, οι προετοιμασίες συνεχίστηκαν κατά το περασμένο έτος και οδήγησαν στην υιοθέτηση δύο κανονισμών – ενός για τη βασική υπηρεσία και ενός για την υπηρεσία που αφορά τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων – με στόχο την έναρξη λειτουργίας του εν λόγω σχήματος την 1η Νοεμβρίου 2009. Παρόλα αυτά, το σημαντικό αυτό μέσο πληρωμής SEPA εξακολουθεί να παρουσιάζει πολλές ασάφειες, οι οποίες πρέπει να διευκρινιστούν επείγοντως.

Έχει επίσης συντελεστεί σημαντική πρόοδος στους τομείς των ηλεκτρονικών πληρωμών και των πληρωμών μέσω κινητής τηλεφωνίας.

Επιπλέον, η διαχείριση του συνόλου του SEPA και του EPC ως βασικού υποστηρικτή του έχουν αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων.

Παρά τις θετικές, κατά κύριο λόγο, εξελίξεις που έχουν σημειωθεί από τη δημοσίευση της πέμπτης έκθεσης προόδου, το Ευρωσύστημα παρατηρεί ότι το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων στην αγορά για το σχέδιο αυτό μετριάζεται και ότι το εποικοδομητικό πνεύμα συνεργασίας κατά το στάδιο προετοιμασίας έχει μετατραπεί σε αδράνεια. Επομένως, το Ευρωσύστημα θεωρεί σκόπιμο να εκδώσει μία επιπλέον έκθεση προόδου που να επικεντρώνεται στους τομείς

στους οποίους η αγορά πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειές της, προκειμένου να εκλείψει αυτή η απροθυμία και να εξασφαλιστεί η επιτυχία του SEPA. Η έκθεση δεν απευθύνεται μόνο στις τράπεζες και στα μελλοντικά ιδρύματα πληρωμών, αλλά και σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως μεγάλες εταιρείες, δημόσια διοίκηση, έμποροι και καταναλωτές. Οι στόχοι του SEPA μπορούν να επιτευχθούν πλήρως μόνο χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Εκτός από τις κατευθύνσεις που παρέχονται προς την αγορά σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων που εξακολουθούν να υπάρχουν, η παρούσα έκθεση προόδου περιέχει επίσης ορόσημα με σκοπό να καθοριστούν με σαφήνεια και βεβαιότητα οι ενέργειες που πρέπει να εκτελεστούν ώστε η υλοποίηση του SEPA και η μετάπτωση σε αυτόν να στεφθούν με επιτυχία. Ζητείται από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να λάβουν υπόψη τους αυτές τις κατευθύνσεις και να εκτελέσουν αυτά τα καθήκοντα, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του SEPA.

Η έκθεση διαιρείται σε έξι κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο 1 παρουσιάζεται μια επισκόπηση της κατάστασης των μέσων μεταφοράς πιστώσεων SEPA και άμεσων χρεώσεων SEPA. Το Κεφάλαιο 2 αφορά τις πληρωμές με κάρτα SEPA, συμπεριλαμβανομένης της τυποποίησης και της δημιουργίας πρόσθετων ευρωπαϊκών σχημάτων καρτών. Οι εξελίξεις που έχουν σημειωθεί στις υποδομές για την επεξεργασία, την εκκαθάριση ή/και το διακανονισμό των πληρωμών SEPA καλύπτονται στο Κεφάλαιο 3. Οι εξελίξεις όσον αφορά τα μετρητά περιγράφονται στο Κεφάλαιο 4. Το Κεφάλαιο 5 αφορά ζητήματα διαχείρισης. Τέλος, στο Κεφάλαιο 6 παρουσιάζονται τα ορόσημα του SEPA.

I ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ SEPA, ΑΜΕΣΕΣ ΧΡΕΩΣΕΙΣ SEPA ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΜΕΤΑΠΤΩΣΗΣ

I.1 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ SEPA: ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Το σχήμα μεταφοράς πιστώσεων SEPA, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία στις 28 Ιανουαρίου 2008, ξεκίνησε με επιτυχία: περισσότερες από 4.000 τράπεζες συμμετείχαν σε αυτό (δηλ. έκδοση 2.3 του Κανονισμού για το σχήμα μεταφοράς πιστώσεων SEPA (SEPA Credit Transfer Scheme Rulebook)). Στα τέλη Αυγούστου συμμετείχαν ήδη 4.350 τράπεζες και, σύμφωνα με το EPC, σχεδόν όλες οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο πληρωμών πρόκειται να συμμετέχουν και να είναι σε θέση να αποστέλλουν και να λαμβάνουν μεταφορές πιστώσεων SEPA. Μπορούμε επομένως να συμπεράνουμε ότι στο πλαίσιο του SEPA η πρόσβαση στις τράπεζες δεν παρουσίασε προβλήματα. Κατά τη φάση έναρξης, παρουσιάστηκαν ορισμένες βραχύβιες δυσκολίες, οι οποίες σχετιζόνταν για παράδειγμα με τη χρήση εσφαλμένων κωδικών BIC και τη λανθασμένη εφαρμογή των κανόνων του σχήματος κατά την εκτέλεση συναλλαγών επιστροφής SCT. Οι συμμετέχοντες στην αγορά όμως ενημέρωσαν έγκαιρα το EPC για τα προβλήματα αυτά, τα οποία στη συνέχεια επιλύθηκαν.

Λίγο πριν από την έναρξη λειτουργίας, καταρτίστηκαν και δημοσιεύθηκαν εθνικά σχέδια υλοποίησης του SEPA και μετάπτωσης σε αυτόν. Το Ευρωσύστημα θέσπισε 12 κοινές διατάξεις για τα εθνικά σχέδια και κατά περιόδους παρακολούθησε τη μεταφορά τους σε εθνικό επίπεδο. Το Ευρωσύστημα αποφάσισε να εξακολουθήσει να παρακολουθεί προσεκτικά τις εξελίξεις στον SEPA, ιδίως τώρα που η ιδέα αυτή άρχισε να γίνεται πραγματικότητα. Κατάρτισε το "δείκτη SCT ζώνης ευρώ" (Euro area SCT indicator) για να παρακολουθεί τη χρήση του σχήματος SCT στη ζώνη του ευρώ. Ο δείκτης βασίζεται σε στοιχεία τα οποία παρέχονται από υποδομές (αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης) που βρίσκονται εγκατεστημένες στη ζώνη του ευρώ. Ως εκ τούτου, δεν καταμετρά στην ουσία όλες τις συναλλαγές SCT, για παράδειγμα, δεν περιλαμβάνει συναλλαγές που εκτελούνται εντός της ίδιας τράπεζας και συναλλαγές που έχουν εκκαθαριστεί διαμέσου διμερών τραπεζικών εργασιών εκκαθάρι-

σης ή μέσω ανταποκριτριών τραπεζών, αλλά αποτελεί έναν αξιόπιστο και μοναδικό δείκτη του ποσοστού συναλλαγών SCT στο συνολικό όγκο μεταφοράς πιστώσεων. Ο δείκτης ενημερώνεται κάθε μήνα και δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ¹. Σύμφωνα με το δείκτη, η χρήση του σχήματος SCT (βλ. διάγραμμα παρακάτω) παρουσιάζει σταθερή αύξηση από την έναρξη λειτουργίας του σχήματος στις 28 Ιανουαρίου 2008. Το Σεπτέμβριο του 2008, οι μηχανισμοί εκκαθάρισης και διακανονισμού της ζώνης του ευρώ επεξεργάστηκαν 7 εκατομμύρια συναλλαγές, οι οποίες αναλογούσαν στο 1,5% του συνολικού όγκου μεταφοράς πιστώσεων.

Εκτός από την κατάρτιση του δείκτη SCT ζώνης ευρώ, το Ευρωσύστημα αξιολογεί επίσης τη χρήση του σχήματος SCT σε εθνικό επίπεδο. Οι "εθνικοί δείκτες SCT" (National SCT indicators) παρουσιάζουν πιο περιεκτικά την κατάσταση σε κάθε χώρα όσον αφορά το μερίδιο αγοράς των εθνικών προϊόντων και των μεταφορών πιστώσεων SEPA. Καταρτίζονται κάθε εξάμηνο και στηρίζονται σε στοιχεία που λαμβάνονται από ένα μεγαλύτερο αριθμό πηγών. Οι εθνικοί δείκτες θα δημοσιεύονται στους δικτυακούς τόπους των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ από τα τέλη του 2008.

Η χρήση του σχήματος SCT επηρεάζεται από το ρυθμό με τον οποίο οι τράπεζες προχωρούν στην υιοθέτησή του, από τον τρόπο με τον οποίο προωθούν το νέο μέσο, αλλά και από τον τρόπο με τον οποίο προετοιμάζονται οι πελάτες, για παράδειγμα με την ενημέρωση του οικείου συστήματος ERP (Enterprise Resource Planning) ή λογισμικού πληρωμών. Σήμερα, ένας μεγάλος αριθμός τραπεζών δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει τις προετοιμασίες σε λειτουργικό επίπεδο για τη μαζική επεξεργασία των συναλλαγών SCT, η οποία εξακολουθεί να εκτελείται με μη αυτοματοποιημένο τρόπο. Επιπλέον, η ενημέρωση εκ μέρους των τραπεζών ήταν κατά βάση ελάχιστη ή απευθυνόταν μόνο σε συγκεκριμένους πελάτες. Η ΕΚΤ πραγματοποίησε

1 Βλ. <http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/timeline/html/index.en.html>.

Εταιρική Έρευνα το 2007 και το 2008 στην οποία απάντησαν πάνω από 300 μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις². Το 2008 η ενημέρωση του κοινού όσον αφορά ζητήματα SEPA αυξήθηκε σημαντικά στο 80% (από 53% το 2007), αλλά η κύρια πηγή πληροφόρησης παραμένει ο Τύπος και όχι οι τράπεζες, ενώ οι συμμετέχοντες στην έρευνα δεν μπορούσαν να αξιολογήσουν πλήρως τον αντίκτυπο του SEPA. Συνεπώς, οι τράπεζες πρέπει να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειές τους στον τομέα της επικοινωνίας, παρέχοντας μεταξύ άλλων πληροφορίες για τους κωδικούς IBAN και BIC και προσφέροντας σαφή προϊόντα σε όλους τους πελάτες. Οι προμηθευτές συστημάτων ERP ή λογισμικού πληρωμών διαδραματίζουν επίσης κάποιο ρόλο όσον αφορά τη διάδοση του SEPA στις μεγάλες εταιρείες, τη δημόσια διοίκηση και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το Ευρωσύστημα καλεί τους προμηθευτές που βραδυπορούν να διασφαλίσουν ότι τα προϊόντα τους είναι έτοιμα για τον SEPA και να τα παρέχουν στους πελάτες τους. Όμως, οι πελάτες μπορεί να θέλουν να συγχρονίσουν τις διαδικασίες μετάβασης με την έναρξη λειτουργίας του σχήματος άμεσων χρεώσεων SEPA, η οποία προγραμματίζεται για το Νοέμβριο του 2009. Σε κάθε περίπτωση, τα σχέδια πρέπει να είναι ήδη έτοιμα προκειμένου να τηρηθεί αυτή η προθεσμία του Νοεμβρίου του 2009.

Τους πρώτους οκτώ μήνες, η χρήση του σχήματος SCT φαίνεται ότι περιορίστηκε κυρίως στις διασυνοριακές συναλλαγές σε ευρώ, οι οποίες υπολογίζεται συνήθως ότι αναλογούν στο 2% περίπου των μεταφορών πιστώσεων στην Ευρώπη. Το θετικό όμως στοιχείο είναι ότι η μετάπτωση στον SEPA έχει ξεκινήσει. Το Ευρωσύστημα είναι πεπεισμένο ότι αυτή η διαδικασία θα επιταχυνθεί, ιδίως όταν υλοποιηθούν περαιτέρω βελτιώσεις (βλ. παρακάτω), όταν το σχήμα SDD καταστεί διαθέσιμο από την 1η Νοεμβρίου 2009 και όταν τα ενδιαφερόμενα μέρη συναινέσουν σε ευρεία βάση όσον αφορά τον καθορισμό καταληκτικής ημερομηνίας για τη μετάπτωση των εθνικών μεταφορών πιστώσεων στο σχήμα SCT. Με τη μετάπτωση αυτή, το Ευρωσύστημα αναμένει ότι θα έχει επιτευχθεί ένας σημαντικός αριθμός συναλλαγών SCT μέχρι το τέλος του 2010.

Όγκος συναλλαγών SCT

Παράλληλα με την έναρξη λειτουργίας του σχήματος SCT, το EPC ασχολήθηκε το 2008 με ορισμένες τροποποιήσεις και βελτιώσεις τις οποίες είχαν ζητήσει εκπρόσωποι πελατών ή/και τράπεζες. Οι ενημερώσεις αυτές ενσωματώθηκαν στην έκδοση 3.2 του κανονισμού για το σχήμα SCT, η οποία εγκρίθηκε από το EPC τον Ιούνιο του 2008 και πρόκειται να αντικαταστήσει την τρέχουσα έκδοση 2.3 στις 2 Φεβρουαρίου 2009³. Πέραν ορισμένων νομικών τροποποιήσεων και διορθώσεων επί της ουσίας, σκοπός της νέας έκδοσης είναι να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχεται από τις τράπεζες για το προϊόν. Το Ευρωσύστημα εκφράζει την ικανοποίησή του για αυτές τις βελτιώσεις του σχήματος SCT, κυρίως σε ό,τι αφορά τους κωδικούς "(category) purpose" που παρέχει ο πληρωτής, προκειμένου να αναφέρει το σκοπό της συναλλαγής (π.χ. καταβολή μισθού), και τους κωδικούς "reference party" που υποδεικνύουν ότι ο

² Η Εταιρική Έρευνα της ΕΚΤ πραγματοποιείται διαμέσου της "Δοκιμαστικής Ομάδας Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων" (European Business Test Panel – EBTP) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

³ Η έκδοση 3.2 του κανονισμού για το σχήμα SCT είναι ενημέρωση της έκδοσης 3.0 (η οποία εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2006) και θα αντικαταστήσει την τρέχουσα έκδοση 2.3 στις 2 Φεβρουαρίου 2009. Παρόλο που υπήρξε έκδοση 3.1, εντούτοις δεν εγκρίθηκε ποτέ. Ορισμένες τροποποιήσεις του κανονισμού δεν θα τεθούν σε ισχύ πριν από την 1η Νοεμβρίου 2009, την καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής της οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών.

πληρωτής ή/και ο δικαιούχος ενεργούν εκ μέρους άλλης (νομικής) οντότητας. Και οι δύο αυτές βελτιώσεις πραγματοποιήθηκαν κατόπιν αιτημάτων από εταιρικούς χρήστες. Άλλες τροποποιήσεις προέκυψαν από τη συμμετοχή ελβετικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στο σχήμα SCT⁴. Το EPC ζήτησε επίσης τη γνώμη ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής που αποβλέπουν στην εναρμόνιση των προτύπων των μηνυμάτων για συναλλαγές από πελάτες προς τράπεζες και στην παροχή δυνατότητας στους πελάτες να ενεργοποιούν το σχήμα SCT (και το σχήμα SDD) με ομοιόμορφο τρόπο. Το EPC ενέκρινε επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής για συναλλαγές από πελάτες προς τράπεζες για το σχήμα SCT. Επιπλέον, το EPC άρχισε πρόσφατα να αναλύει τις απαιτήσεις για την εναρμόνιση των προτύπων των μηνυμάτων για συναλλαγές από τράπεζες προς πελάτες, δηλαδή των μηνυμάτων για την ενημέρωση πληρωμής, την αναφορά λογαριασμού και τα αντίγραφα κίνησης λογαριασμού. Τέλος, το EPC ασχολήθηκε με τις απαιτήσεις των μεγάλων εταιρειών που αφορούν πληροφορίες εμβασμάτων. Το EPC ενέκρινε ένα έγγραφο κατευθύνσεων που θα δώσει τη δυνατότητα σε όσους προσχωρήσουν νωρίς στον SEPA να θέσουν σε εφαρμογή το πρότυπο ISO που βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης και αφορά τη δομημένη αναφορά πιστωτή στις πληροφορίες εμβάσματος (Structured creditor reference to the remittance information), αμέσως μόλις γίνει αποδεκτό ως διεθνές πρότυπο.

Ωστόσο, το Ευρωσύστημα εντόπισε ορισμένα εναπομένοντα εμπόδια ως προς τη χρήση του σχήματος SCT. Η εμπειρία των πελατών από το σχήμα SCT δεν μπορεί ακόμη να συγκριθεί πλήρως με την εμπειρία από τα υφιστάμενα εθνικά μέσα μεταφοράς πιστώσεων. Για παράδειγμα, δεν είναι πάντοτε δυνατόν να πραγματοποιούνται πληρωμές με προγραμματισμένη ημερομηνία εκτέλεσης ή/και περιοδικές πληρωμές, ενώ ορισμένες εφαρμογές τραπεζικών συναλλαγών σε απευθείας σύνδεση (online) προϋποθέτουν το άνοιγμα συγκεκριμένης οθόνης ή την επιλογή χώρας SEPA από έναν κατάλογο με όλες τις χώρες του κόσμου. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι

πολλές τράπεζες στη ζώνη του ευρώ παρέχουν τις πληρωμές SEPA ως διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ αντί για κανονικές "εγχώριες" πληρωμές. Όσον αφορά τους κωδικούς IBAN και BIC, το Ευρωσύστημα θα ήθελε να καλέσει τις τράπεζες να αρχίσουν να χρησιμοποιούν συστηματικά αυτά τα προσδιοριστικά στοιχεία αντί των εθνικών και να ενθαρρύνουν όλους τους πιστωτές να αναγράφουν τα εν λόγω στοιχεία στα τιμολόγια τους ή στα εκκαθαριστικά σημειώματα της εφορίας. Το Ευρωσύστημα εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι τράπεζες συμφώνησαν να διευκολύνουν ή να προσφέρουν υπηρεσίες μετατροπής κωδικών σε κωδικούς IBAN και BIC για (εταιρικούς) πελάτες που θα ήθελαν να ενημερώσουν τις βάσεις δεδομένων τους οι οποίες περιέχουν αριθμούς λογαριασμών. Προκειμένου η χρήση του σχήματος SCT να διαδοθεί ευρύτερα στους μικρότερους χρήστες, δηλαδή σε πολίτες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, θα ήταν χρήσιμο οι τράπεζες να απαιτήσουν από αυτούς τη χρήση μόνο του IBAN. Στη συνέχεια η τράπεζα του πελάτη-εντολέα μπορεί να προσθέσει το σωστό κωδικό BIC το οποίο θα ανακτά από βάσεις δεδομένων διαθέσιμων στην αγορά. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα θα ήταν ικανοποιημένο αν καταργούνταν οι εθνικοί περιορισμοί ως προς τη χρήση του SCT, όπως η απαίτηση να χρησιμοποιούνται επιλογές τιμολόγησης εκτός της επιλογής SHARE για ορισμένες πληρωμές. Στο ίδιο πνεύμα, η αγορά, μαζί με τις οικείες εθνικές αρχές, θα πρέπει να αντιμετωπίσει το συντομότερο δυνατόν την αβεβαιότητα σχετικά με την υποχρέωση υποβολής στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών μέσω εντολών πληρωμής. Το Διοικητικό Συμβούλιο της EKT έδωσε σαφείς κατευθύνσεις για το ζήτημα αυτό το Φεβρουάριο του 2008.

Θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι τα οφέλη που θα αποκομίσουν οι μεγάλοι χρήστες, όπως οι

4 Ο SEPA περιλαμβάνει σήμερα 31 χώρες, δηλαδή τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και την Ελβετία, καθώς και εδάφη που θεωρούνται μέρος της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 299 της Συνθήκης της Ρώμης (Μαρτνίκα, Γουαδελούπη, Γαλλική Γουιάνα, Ρεϋνιόν, Γιβραλτάρ, Αζόρες, Μαδέρα, Κανάριοι Νήσοι, Θέουτα και Μελίλια και Νήσοι Ωλλαντ). Το EPC θέσπισε γενικές αρχές και κριτήρια για χώρες και εδάφη που επιθυμούν να συμμετάσχουν στον SEPA.

μεγάλες εταιρείες και η δημόσια διοίκηση, από τη μετάβαση σε πληρωμές SEPA είναι τα ακόλουθα: Πρώτον, θα υπάρχει μία μόνο απλοποιημένη διαδικασία για όλες τις ευρωπαϊκές πληρωμές αντί ξεχωριστών και, ορισμένες φορές, περίπλοκων διαδικασιών για τις εγχώριες και τις ενδοευρωπαϊκές διασυνοριακές πληρωμές. Δεύτερον, θα υπάρχει δυνατότητα επιλογής περισσότερων τραπεζών που ανταγωνίζονται για την παροχή αυτής της υπηρεσίας. Τέλος, οι τιμές για τα μέσα SEPA θα αντανακλούν επίσης τις αυξημένες, όσον αφορά την επεξεργασία τους, οικονομίες κλίμακας. Προκειμένου να προσελκύσουν αυτούς τους επαγγελματίες χρήστες, οι τράπεζες πρέπει επίσης να παρέχουν μια υπηρεσία που να περιλαμβάνει κοινά πρότυπα μηνύματος για όλη την αλυσίδα της διαδικασίας από τον έναν πελάτη στον άλλο, τόσο στον τομέα των συναλλαγών από πελάτες προς τράπεζες όσο και στον τομέα των συναλλαγών από τράπεζες προς πελάτες, δηλαδή αντίστοιχα τα μηνύματα για ενεργοποίηση πληρωμής και ενημέρωση πληρωμής, αναφορά λογαριασμού και κίνηση λογαριασμού. Το EPC καλείται να αναπτύξει επίσης τα τεχνικά πρότυπα XML για τα μηνύματα. Το Ευρωσύστημα καλεί κάθε τράπεζα να παρέχει κατ' ελάχιστο τα πρότυπα μηνύματος, δηλαδή τα αποκλειστικής χρήσης μηνύματα των τραπεζών θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στον τομέα των συναλλαγών από πελάτες προς τράπεζες και από τράπεζες προς πελάτες, αλλά μόνο επιπροσθέτως των τυποποιημένων μηνυμάτων.

Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει τους φορείς δημόσιας διοίκησης, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου ECOFIN στις 22 Ιανουαρίου 2008, να αποτελέσουν παράδειγμα πρωτοστατώντας στη χρήση των μέσων πληρωμών SEPA, δεδομένου ότι ο SEPA αποτελεί βασικότατο πολιτικό στόχο για την Ευρώπη, καθώς και σημαντικό παράγοντα διευκόλυνσης των σχεδίων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Οι κεντρικές τράπεζες θα πραγματοποιήσουν νωρίς τη μετάπτωση στο σχήμα SCT για τις δικές τους πληρωμές και θα προωθήσουν τη χρήση του SCT από τους φορείς δημόσιας διοίκησης για τους οποίους δύνανται να λειτουργήσουν ως πάροχοι υπηρεσιών πληρωμής.

Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, θα χρειαστούν περαιτέρω βελτιώσεις προκειμένου η επιτυχία του σχήματος SCT να έχει διάρκεια, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον eSEPA, δεδομένου ότι ο SEPA δεν περιορίζεται μόνο στα βασικά προϊόντα, αλλά θα πρέπει να ανταποκρίνεται σε εύλογες απαιτήσεις χρηστών. Η παράγραφος 1.3 περιγράφει ορισμένες από αυτές τις απαιτούμενες βελτιώσεις. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα επιβεβαιώνει εκ νέου την άποψή του ότι μακροπρόθεσμα ο κλάδος πληρωμών πρέπει να αναπτύξει ένα προσδιοριστικό στοιχείο λογαριασμών πιο φιλικό προς το χρήστη από ό,τι ο κωδικός IBAN.

Η ασφάλεια πληρωμών χρήζει ιδιαίτερης προσοχής. Το Ευρωσύστημα εκφράζει την ικανοποίησή του που το EPC συνέστησε ομάδα εργασίας ειδικά για την ασφάλεια των πληροφοριών και θα καθορίσει τις ορθές πρακτικές μέχρι τα τέλη του 2008. Οι ηλεκτρονικοί δίαυλοι πληρωμών είναι εξαιρετικά αποτελεσματικοί τόσο για τις τράπεζες όσο και για τους πελάτες τους. Επομένως, θα πρέπει να διαφυλαχθεί η εμπιστοσύνη προς τους ηλεκτρονικούς διαύλους, η διαθεσιμότητα και η δυνατότητα χρήσης τους. Επιπλέον, το ηλεκτρονικό έγκλημα έχει δυναμικό χαρακτήρα, παρουσιάζει καινοτόμα στοιχεία και όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά, οι αρχές και οι πελάτες πρέπει να το καταπολεμήσουν από κοινού. Προκειμένου να αξιοποιήσουμε τα οφέλη του SEPA, πρέπει να αποφεύγουμε τη χρήση διαφορετικών πρακτικών ασφάλειας ή τον ανταγωνισμό προς χαμηλότερες τιμές με σκοπό μειωμένες δαπάνες ασφάλειας. Είναι ουσιώδες να υπάρχει ένα κοινό, υψηλό επίπεδο ασφάλειας για τις συναλλαγές του SEPA, ιδίως στον τομέα των τραπεζικών συναλλαγών μέσω Ίντερνετ (Internet banking), των πληρωμών με κάρτα και των πληρωμών σε άμεση σύνδεση (online). Οι τράπεζες καλούνται να δεσμευθούν ως προς την εφαρμογή κατάλληλων προτύπων και συστάσεων ασφάλειας, και να λάβουν υπόψη τόσο τη δική τους σκοπιά όσο και τη σκοπιά των πελατών όταν λαμβάνουν αποφάσεις για θέματα ασφάλειας. Δεδομένου ότι η ασφάλεια των τραπεζικών συναλλαγών μέσω Ίντερνετ (Internet banking) και των πληρωμών

σε άμεση σύνδεση (online) εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (π.χ. τράπεζες, προμηθευτές υλικού/λογισμικού, τελικούς χρήστες, νομοθετικά όργανα, φορείς επιβολής του νόμου), θα πρέπει να ενθαρρύνεται ο συντονισμός μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Για παράδειγμα, απαιτείται βελτιωμένη συνεργασία με τα κοινοτικά νομοθετικά όργανα προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα εναρμόνισης του νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση του ηλεκτρονικού εγκλήματος.

1.2 ΑΜΕΣΕΣ ΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΕΡΑ: ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Το περασμένο έτος, το EPC σημείωσε πολύ μεγάλη πρόοδο προς την ολοκλήρωση των δύο προβλεπόμενων σχημάτων άμεσων χρεώσεων. Τον Ιούνιο του 2008, το EPC ενέκρινε την έκδοση 3.1 του κανονισμού για το βασικό σχήμα άμεσων χρεώσεων SEPA (SEPA Core Direct Debit Scheme Rulebook) και την έκδοση 1.1 του κανονισμού για το σχήμα SEPA μεταξύ επιχειρήσεων (B2B) (SEPA Business-to-Business (B2B) Scheme Rulebook). Οι δύο αυτοί κανονισμοί αποτελούν τη βάση για την έναρξη λειτουργίας του σχήματος SDD, η οποία προγραμματίζεται για το Νοέμβριο του 2009⁵. Το EPC καλείται επειγόντως να επιβεβαιώσει εκ νέου αυτή την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας, προκειμένου αυτή να καταστεί σαφής στα ενδιαφερόμενα μέρη. Το EPC βρίσκεται επίσης στη διαδικασία ανάπτυξης λύσης για την ηλεκτρονική εντολή, δηλαδή μιας λύσης η οποία θα επιτρέπει στα εμπλεκόμενα μέρη να εκδίδουν και να επεξεργάζονται την απαραίτητη έγκριση για συναλλαγές άμεσων χρεώσεων αποκλειστικά με ηλεκτρονικά μέσα χωρίς τη χρήση εντύπων, η οποία θα χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες επικύρωσης της τράπεζας του οφειλέτη προκειμένου να παρέχει αυξημένη ασφάλεια. Το EPC ζήτησε τη γνώμη των εμπλεκόμενων μερών μέσω δημόσιας διαβούλευσης για την περιγραφή της υπηρεσίας ηλεκτρονικών εντολών (e-mandates Service Description) τον Ιούνιο-Ιούλιο του 2008 και επεξεργάζεται την περιγραφή του μοντέλου ηλεκτρονικής λειτουργίας ("e-Operating Model") (το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί επίσης ως τεχνική βάση για

τις ηλεκτρονικές πληρωμές SEPA, βλ. Ενότητα 1.3). Το μοντέλο αυτό τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση τον Οκτώβριο-Νοέμβριο του 2008. Η έννοια ασφάλειας (Security Concept) θα είναι η τρίτη πτυχή των υπηρεσιών ηλεκτρονικών εντολών. Προβλέπεται ότι η τελική έκδοση της επιλογής των ηλεκτρονικών εντολών θα εγκριθεί από το EPC το Δεκέμβριο του 2008 ως μέρος του κανονισμού για τις βασικές (core) άμεσες χρεώσεις (Core SDD Rulebook).

Η εναρμόνιση του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου είναι καίριας σημασίας για το σχήμα SDD. Η οδηγία σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών⁶ εγκρίθηκε το Νοέμβριο του 2007 και περιέχει έναν αριθμό διατάξεων οι οποίες είναι πολύ σημαντικές για τη διαμόρφωση μιας σταθερής νομικής βάσης για όλη την ΕΕ όσον αφορά την επεξεργασία των μέσων πληρωμών, όπως οι άμεσες χρεώσεις. Ένας άλλος στόχος είναι η ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά πληρωμών με την εισαγωγή της έννοιας των ιδρυμάτων πληρωμών, τα οποία μπορούν να παρέχουν ορισμένες υπηρεσίες πληρωμών σε ένα χαλαρότερο πλαίσιο εποπτείας. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά την ενσωμάτωση της οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών στις εθνικές νομοθεσίες πριν από τη λήξη της προθεσμίας της 1ης Νοεμβρίου 2009. Η εν λόγω οδηγία θα διευκολύνει την υλοποίηση του SEPA και κυρίως του σχήματος SDD σε λειτουργικό επίπεδο. Δεδομένης της σπου-

5 Η έκδοση 3.1. του κανονισμού για το βασικό σχήμα SDD αποτελεί ενημέρωση της έκδοσης 2.3 (η οποία εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2007). Παρόλο που υπήρξε έκδοση 3.0, δεν εγκρίθηκε ποτέ. Οι αλλαγές συνίστανται σε νομικές τροποποιήσεις, διορθώσεις επί της ουσίας και τροποποιήσεις που προέκυψαν από την υιοθέτηση του κανονισμού B2B. Σκοπός της νέας έκδοσης είναι επίσης να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών, κυρίως με την προσθήκη των κωδικών "purpose (category)" και "reference party", οι οποίοι τροποποιήθηκαν και στον Κανονισμό για το σχήμα SCT, καθώς και με την προσθήκη μιας νέας αναλυτικής διαδικασίας διαχείρισης εξαίρεσεων και μιας τροποποίησης που αφορά την επέκταση της ισχύος των εντολών από 18 σε 36 μήνες.

6 Οδηγία 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007 για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ, 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ, και την κατάργηση της οδηγίας 97/5/ΕΚ.

δαιότητα της οδηγίας αυτής για την υλοποίηση του SEPA, το Ευρωσύστημα θα ήθελε να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν την οδηγία στην εθνική τους νομοθεσία εγκαίρως και με συνέπεια. Επιπλέον, η διαδικασία ενσωμάτωσης παρέχει μια εξαιρετική ευκαιρία από νομοθετική άποψη προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια της νομικής ισχύος των υφιστάμενων εντολών άμεσων χρεώσεων για χρήση τους στο σχήμα SDD και έτσι θα αποφευχθεί η δαπανηρή και χρονοβόρα διαδικασία ανανέωσης των εντολών. Η συνέχεια της νομικής ισχύος των υφιστάμενων εντολών αποτελεί έναν σημαντικό και κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για την ομαλή μετάπτωση στο σχήμα SDD. Το Ευρωσύστημα εκφράζει την ικανοποίησή του για τη σύσταση εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικής ομάδας εργασίας με καθήκον την εναρμονισμένη ενσωμάτωση στις εθνικές νομοθεσίες.

Μια δεύτερη κοινοτική νομοθετική διαδικασία, η οποία έχει σημαντικές επιπτώσεις για το σχήμα SDD, είναι η αναθεώρηση του κανονισμού 2560/2001 σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ⁷. Αναγνωρίζεται ευρέως ότι η έγκριση του κανονισμού έδωσε το έναυσμα στον τραπεζικό κλάδο για την ανάπτυξη του SEPA το 2002. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εγκρίνει πλέον πρόταση για την προσαρμογή του κανονισμού στο υφιστάμενο πλαίσιο πληρωμών, δηλαδή για την επέκτασή του ώστε να συμπεριλαμβάνει τις συναλλαγές άμεσων χρεώσεων⁸. Αυτό θα σημαίνει ότι οι τιμές για τα προϊόντα του σχήματος SDD δεν θα μπορούν να υπερβαίνουν τις τιμές για τα αντίστοιχα εθνικά προϊόντα άμεσων χρεώσεων. Η αναθεώρηση αφορά επίσης την αύξηση του ορίου απαλλαγής για την υποβολή στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών από 12.500 ευρώ σε 50.000 ευρώ μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2010 το αργότερο και μια "ρήτρα λήξης ισχύος" όσον αφορά την υποβολή των εν λόγω στοιχείων έως την 1η Ιανουαρίου 2012 το αργότερο, το οποίο σημαίνει ότι η υποβολή στοιχείων βάσει μηνυμάτων πληρωμών θα πρέπει να σταματήσει την εν λόγω ημερομηνία. Ο αναθεωρημένος κανονισμός θα διευκολύνει περαιτέρω την υλοποίηση του SEPA.

Ένα χρόνο πριν από την έναρξη λειτουργίας του, το σχήμα SDD εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από πολλές αβέβαιες πτυχές, οι οποίες θέτουν εμπόδια στην έγκαιρη έναρξή του και την επιτυχημένη λειτουργία του. Η πιο σημαντική από αυτές είναι η συνεχιζόμενη συζήτηση για την πολυμερή διατραπεζική προμήθεια (MIF). Κατόπιν εντατικών διαβουλεύσεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να στηρίξει την έγκαιρη έναρξη λειτουργίας, η ΕΚΤ πρότεινε τα επόμενα βήματα που πρέπει να γίνουν⁹. Για μια μεταβατική περίοδο που ξεκινά την 1η Νοεμβρίου 2009, η προκαθορισμένη MIF για το σχήμα SDD σε εθνικό επίπεδο θα μπορούσε να ισούται με την MIF για τις εγχώριες άμεσες χρεώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει εγχώρια MIF την εν λόγω ημερομηνία και για όσο διάστημα η εν λόγω προμήθεια επιτρέπεται βάσει της εθνικής νομοθεσίας (περί ανταγωνισμού). Έτσι, τα επιχειρηματικά μοντέλα των τραπεζών δεν θα επηρεαστούν βραχυπρόθεσμα, θα υπάρξουν ίσοι όροι ανταγωνισμού για το σχήμα SDD σε εθνικό επίπεδο και τα εθνικά σχήματα άμεσων χρεώσεων και θα διευκολυνθεί η μετάπτωση στο σχήμα SDD σε εθνικό επίπεδο. Με αυτή την προσέγγιση, οι λογαριασμοί πληρωμής αποτελούν τον παράγοντα που καθορίζει κατά πόσο μια συναλλαγή θεωρείται εγχώρια ή διασυνοριακή (π.χ. από τους κωδικούς χώρας στους κωδικούς IBAN και BIC). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα απέρριπτε την ιδέα μιας προκαθορισμένης MIF για το διασυνοριακό σχήμα SDD, υπό την προϋπόθεση ότι είναι αντικειμενικά αιτιολογημένη και μεταβατική, ισχύει δηλαδή μόνο για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Βάσει αυτών των κατευθύνσεων που παρέχονται από την ΕΚΤ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΕΚΤ παρουσίασε μία ακόμα πρόταση για μια διασυνοριακή πολυμερή διατραπεζική προμήθεια για το σχήμα SDD, η οποία θα ισχύει για τη μεταβατική περίοδο. Τα κύρια σημεία της εν λόγω πρότασης

7 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2560/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 2001 σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ.

8 Βλ. http://ec.europa.eu/internal_market/payments/crossborder/index_en.htm.

9 Βλ. δελτίο Τύπου της ΕΚΤ της 4ης Σεπτεμβρίου 2008, στη διεύθυνση http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2008/html/pr080904_1.en.html

είναι τα εξής: 1) η προκαθορισμένη μεταβατική MIF για το διασυννοριακό σχήμα SDD ορίζεται σε 8,8 λεπτά/σεντ¹⁰, επίπεδο το οποίο μάλιστα νοείται ως μέγιστο ("ανώτατο όριο"), 2) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το EPC πρόκειται να αρχίσουν άμεσα συζητήσεις σχετικά με ένα μακροπρόθεσμο χρηματοπιστωτικό μοντέλο για το σχήμα SDD, με επιθυμητό στόχο να καταλήξουν σε συγκεκριμένη συμφωνία μέχρι το τέλος του πρώτου τριμήνου του 2009 και 3) η προκαθορισμένη μεταβατική MIF για το διασυννοριακό σχήμα SDD εφαρμόζεται για συγκεκριμένη περίοδο η οποία δίνει στις τράπεζες επαρκές περιθώριο προσαρμογής στο μακροπρόθεσμο χρηματοπιστωτικό μοντέλο για το σχήμα SDD.

Ένα πιθανό εμπόδιο στη χρήση του σχήματος SDD είναι η δυσaréσκεια των τελικών χρηστών στις μεγάλες αγορές άμεσων χρεώσεων με το υφιστάμενο επίπεδο παροχής υπηρεσιών και ασφάλειας του σχήματος SDD. Σε ό,τι αφορά το τελευταίο ζήτημα, το EPC πρόσθεσε πρόσφατα στους κανονισμούς για το σχήμα SDD αρχές ασφαλείας και τις κατέστησε υποχρεωτικές για όλους τους συμμετέχοντες στο σχήμα. Το Ευρωσύστημα αναμένει ότι όλες οι τράπεζες θα εφαρμόσουν παραδειγματικές διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων με σκοπό να καταστήσουν ολόκληρο το σχήμα SDD ασφαλές και ελκυστικό. Σε ό,τι αφορά το επίπεδο των υπηρεσιών, οι τράπεζες θα πρέπει να προσφέρουν ειδικά προσαρμοσμένες λύσεις και οι τραπεζικές κοινότητες θα πρέπει να δημιουργήσουν διαφανείς πρόσθετες προαιρετικές υπηρεσίες για τους πελάτες ή τις κοινότητες που είναι συνηθισμένες σε ένα ορισμένο επίπεδο εγχώριων υπηρεσιών οι οποίες δεν καλύπτονται ή δεν καλύπτονται ακόμη από το σχήμα SDD. Επιπλέον, το EPC, οι εθνικές τραπεζικές ενώσεις και οι μεμονωμένες τράπεζες θα μπορούσαν να καταστήσουν πιο εμφανή τα οφέλη του σχήματος SDD, ξεκινώντας από την επικοινωνία με χρήστες οι οποίοι ενδεχομένως θα είναι οι περισσότερο κερδισμένοι, όπως οι μεγάλες εταιρείες και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις με πελάτες σε πολλές χώρες.

Το EPC, οι εθνικές επιτροπές που είναι αρμόδιες για τη μετάπτωση, οι δημόσιες αρχές και

τα εθνικά νομοθετικά όργανα θα πρέπει από κοινού να επικεντρωθούν στο να εξαλείψουν τις ασάφειες και να υπερνικήσουν τα εμπόδια για την έναρξη και τη λειτουργία του σχήματος SDD, για παράδειγμα, διασαφηνίζοντας την ημερομηνία έναρξης, διασφαλίζοντας τη συνέχεια της νομικής ισχύος των υφιστάμενων εντολών, ολοκληρώνοντας τη συζήτηση σχετικά με τη MIF, ικανοποιώντας τις απαιτήσεις των πελατών και εντείνοντας τις προσπάθειες επικοινωνίας. Επιπλέον, είναι σκόπιμο το EPC να διασφαλίσει ότι υφίσταται ένα σχέδιο δοκιμών και οι σχετικές εγκαταστάσεις για την επεξεργασία των άμεσων χρεώσεων SEPA. Πέραν τούτου, το EPC καλείται να αρχίσει τη διαδικασία συμμόρφωσης το συντομότερο δυνατό για την έναρξη λειτουργίας του σχήματος SDD την 1η Νοεμβρίου 2009 και να παρακολουθήσει τη δυνατότητα πρόσβασης στις άμεσες χρεώσεις SEPA, ούτως ώστε η μετάπτωση να μπορεί να ξεκινήσει ομαλά.

1.3 ΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ SCT ΚΑΙ SDD ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΩΣ ΒΑΣΗ

Τα μέσα πληρωμών SEPA διασφαλίζουν ότι η επεξεργασία των πληρωμών σε ευρώ μεταξύ δύο οποιωνδήποτε λογαριασμών πληρωμής εντός του SEPA γίνεται ομαλά και με αυτοματοποιημένο τρόπο. Η διαδικασία αυτή ονομάζεται κοινώς αυτοματοποιημένη επεξεργασία (straight-through-processing – STP). Οι μεγάλες εταιρείες, η δημόσια διοίκηση, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και οι καταναλωτές θα αρχίσουν να επωφελούνται πραγματικά αμέσως μόλις εφαρμοστεί η αυτοματοποιημένη επεξεργασία από πελάτη σε πελάτη ("end-to-end STP") για όλες τις πληρωμές σε ευρώ, όταν δηλαδή η επεξεργασία αυτών των πληρωμών πραγματοποιείται ομαλά και αυτοματοποιημένα. Αυτό προϋποθέτει ότι τα μέσα πληρωμών SEPA θα επιτρέπουν σε κάθε πελάτη να ενεργοποιεί πληρωμές ηλεκτρονικά και να λαμβάνει ηλεκτρονική επιβεβαίωση για το διακανονισμό της πληρωμής του. Όπως περιγράφεται στην Ενότητα 1.1, το Ευρωσύστημα καλεί τις τράπεζες να παρέχουν

10 Η διάμεσος που υπολογίζεται βάσει των υφιστάμενων εθνικών πολυμερών διατραπεζικών ρυθμίσεων.

κατ' ελάχιστο τα τυποποιημένα μηνύματα στον τομέα των συναλλαγών από πελάτες προς τράπεζες και από τράπεζες προς πελάτες. Επιπλέον, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην τυποποίηση της τεχνικής ανταλλαγής μηνυμάτων μεταξύ τραπεζών και πελατών, στο επίπεδο ανταλλαγής των μηνυμάτων, η οποία επιτρέπει για παράδειγμα στους χρήστες που είναι εγκατεστημένοι σε πολλές χώρες να χρησιμοποιούν τις ίδιες τεχνικές εφαρμογές με πολλές τράπεζες.

Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει την ανάπτυξη νέων διατραπεζικών επιχειρηματικών κανόνων και προτύπων που χρησιμοποιούν ως βάση τους το σχήμα SCT ή/και SDD. Τον Οκτώβριο του 2007, σε συνέχεια της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για την ηλεκτρονική τιμολόγηση (European E-invoicing Initiative), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να δημιουργήσει μια ομάδα εμπειρογνομόνων για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, σκοπός της οποίας είναι να αναπτύξει ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Το πλαίσιο αποβλέπει στη δημιουργία μιας κοινής εννοιολογικής δομής που θα στηρίζει την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης με ανοικτό και διαλειτουργικό τρόπο σε όλη την Ευρώπη. Επομένως, οι υφιστάμενες υπηρεσίες ηλεκτρονικής τιμολόγησης δεν θα πρέπει να παύσουν να ισχύουν, αλλά το πλαίσιο θα πρέπει να καθορίζει τις απαιτήσεις που επιτρέπουν σε αυτές τις λύσεις να καταστούν καθ' όλα συμβατές με τον SEPA. Μια ενδιάμεση έκθεση θα δημοσιευθεί πριν από το τέλος του 2008. Η τελική έκθεση αναμένεται μέχρι το τέλος του 2009 και θα αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στις νομικές απαιτήσεις, στις επιχειρηματικές απαιτήσεις, στα υποδείγματα δικτύου και στα πρότυπα. Βάσει του πλαισίου, οι πάροχοι υπηρεσιών θα πρέπει να είναι σε θέση να προσφέρουν υπηρεσίες ηλεκτρονικής τιμολόγησης στους πελάτες τους στο σύνολο του SEPA. Οι εργασίες της ομάδας εμπειρογνομόνων διαρθρώνονται γύρω από τρεις παράλληλους άξονες: 1) νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις, 2) επιχειρηματικές απαιτήσεις και 3) λύσεις δικτύου οι οποίες υποστηρίζονται από πρότυπα. Αρκετές ευρωπαϊκές χώρες χρησιμοποιούν ήδη υπηρεσίες ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Η ηλεκτρονική τιμολόγηση εξοικονομεί σημαντικό

κόστος και πόρους, καθώς σχεδόν όλες οι εργασίες που εκτελούνται στο χαρτί και με μη αυτοματοποιημένα μέσα καταργούνται από τη διαδικασία πληρωμής. Διαμέσου της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων και των δημόσιων προμηθειών, είναι δυνατόν να επιτευχθεί επίσης μεγάλη εξοικονόμηση κόστους. Η ηλεκτρονική τιμολόγηση αποτελεί ουσιώδες στοιχείο σε οποιαδήποτε πρωτοβουλία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και θα ήταν προτιμότερο να υλοποιηθεί από κοινού με τον SEPA. Το έργο που εκτελεί η ομάδα των εμπειρογνομόνων έχει συνεπώς πολύ μεγάλη σημασία για τον SEPA και θα πρέπει να συνεχιστεί με αμείωτη ένταση προκειμένου να αποφευχθεί η εμφάνιση κατακερματισμένων εθνικών λύσεων.

Το Δεκέμβριο του 2007, το EPC αποφάσισε να αναπτύξει ένα πλαίσιο που να επιτρέπει στους πελάτες να ενεργοποιούν πληρωμές SEPA σε εμπόρους που βρίσκονται στο Ίντερνετ. Το τεχνικό σκέλος του πλαισίου ηλεκτρονικής τιμολόγησης αναπτύσσεται μαζί με το μοντέλο ηλεκτρονικής λειτουργίας (E-operating model) που αφορά την επιλογή της ηλεκτρονικής εντολής για το σχήμα SDD. Το πλαίσιο βελτιώθηκε περαιτέρω από τη διαβούλευση σε εθνικό επίπεδο η οποία πραγματοποιήθηκε το δεύτερο εξάμηνο του 2007. Η γενική ιδέα είναι ότι το πλαίσιο μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε μέσο πληρωμής SEPA. Ωστόσο, το πρώτο βήμα είναι η ενεργοποίηση σε απευθείας σύνδεση των μεταφορών πιστώσεων SEPA. Οι πελάτες θα χρησιμοποιούν τη δική τους εφαρμογή τραπεζικών συναλλαγών μέσω Ίντερνετ (Internet banking) για την ενεργοποίηση πληρωμών σε απευθείας σύνδεση. Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει το EPC να ολοκληρώσει το πλαίσιο των ηλεκτρονικών πληρωμών μέχρι το τέλος του 2009.

Σε ό,τι αφορά τις πληρωμές μέσω κινητής τηλεφωνίας, το EPC αποφάσισε να ζητήσει την ενεργή συμμετοχή του κλάδου κινητής τηλεφωνίας. Τον Ιούνιο του 2008, το EPC υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με την GSMA, την ένωση παρόχων υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας GSM. Σκοπός είναι να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των τραπεζών και

των εν λόγω φορέων για την ανάπτυξη υπηρεσιών που θα επιτρέπουν στους πελάτες να ενεργοποιούν πληρωμές SEPA μέσω των κινητών τους τηλεφώνων. Το πρώτο σχέδιο αποβλέπει στη χρήση της κάρτας SIM του κινητού τηλεφώνου και της τεχνολογίας NFC (Near Field Communication) για πληρωμές μέσω κινητών τηλεφώνων. Οι εθνικές κοινότητες πραγματοποιούν επί του παρόντος παρόμοια δοκιμαστικά προγράμματα, αλλά σκοπός είναι η συμφωνία συνεργασίας να εξασφαλίσει ότι οι εφαρμογές θα μπορούν να χρησιμοποιούνται σε όλο τον SEPA. Οι υπηρεσίες αυτές θα μπορούσαν να διευρύνουν τον SEPA, καθώς παρέχουν στους καταναλωτές νέους και αποτελεσματικούς τρόπους για να εκτελούν πληρωμές SEPA. Το Ευρωσύστημα στηρίζει επομένως αυτή την πρωτοβουλία και οποιαδήποτε πρόοδος είναι ευπρόσδεκτη.

Σχεδιάζοντας την υπηρεσία πληρωμών κατά προτεραιότητα, η EBA (Euro Banking Association – Τραπεζική Ένωση για το Ευρώ) έδειξε ότι μπορούν να υπάρξουν πρωτοβουλίες για ευρωπαϊκές πληρωμές και εκτός του EPC. Το Ευρωσύστημα εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η EBA κατάφερε ώστε οι επιχειρηματικοί κανόνες και τα πρότυπα της υπηρεσίας να μην εξαρτώνται από τον φορέα επεξεργασίας (δηλαδή, η επεξεργασία και ο διακανονισμός των πληρωμών κατά προτεραιότητα μπορεί να πραγματοποιείται μέσω του EURO1 και του TARGET2). Η EBA ζήτησε από το EPC να εξετάσει την πιθανότητα μετατροπής της υπηρεσίας σε σχήμα SEPA και τη μεταφορά της στο φορέα διαχείρισης των σχημάτων του EPC (Scheme Management Entity), το οποίο αποτελεί εκ φύσεως του τον αρμόδιο οργανισμό για τη διαχείριση όλων των σχημάτων SEPA.

1.4 ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΠΤΩΣΗ ΣΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ SCT ΚΑΙ SDD

Στη διάρκεια της μετάπτωσης, τα εθνικά σχήματα πληρωμών θα συνυπάρχουν με τα σχήματα SEPA. Στην αρχή είναι επομένως αναπόφευκτη η διπλή επεξεργασία των σχημάτων SEPA και των εθνικών σχημάτων μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων. Ωστόσο, η

διπλή επεξεργασία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα θα ήταν δαπανηρή και για τον τραπεζικό κλάδο αλλά και για τους πελάτες του, όπως τεκμηριώνεται στην πέμπτη έκθεση προόδου του Ευρωσυστήματος, στη μελέτη της ΕΚΤ με τίτλο "Οι οικονομικές επιπτώσεις του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ"¹¹, και στη μελέτη που είχε αναθέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον Capgemini με τίτλο "SEPA: ενδεχόμενα οφέλη σε κίνδυνο"¹². Την ίδια γνώμη έχουν όλο και περισσότερες μεγάλες εταιρείες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες ζητούν ολοένα περισσότερο τη διακοπή της χρήσης των εθνικών μέσων, επειδή η διατήρηση και των δύο μέσων (εθνικών και SEPA) θα είναι πολύ δαπανηρή για αυτούς.

Επιπλέον, εάν τα εθνικά σχήματα μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων εξακολουθούσαν να συνυπάρχουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με τα σχήματα SCT και SDD, θα υπήρχε ο κίνδυνος τα σχήματα αυτά να χρησιμοποιούνται μόνο για διασυνοριακές συναλλαγές, ενώ τα αντίστοιχα εθνικά σχήματα να εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται για εθνικές συναλλαγές σε ένα σενάριο "SEPA μικρής κλίμακας". Αυτή η ξεχωριστή χρήση θα σήμαινε ότι θα ήταν πολύ δύσκολο για τα σχήματα SCT και SDD να καταγράψουν έναν αριθμό συναλλαγών ικανό να καταστήσει αποδοτικές τις επενδύσεις που έχουν ήδη γίνει, καθώς και να ωφεληθούν από τις οικονομίες κλίμακας που αποφέρει ο SEPA. Έτσι, ο κατακερματισμός θα διατηρούνταν και οι χρήστες δεν θα εισέπρατταν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που προκύπτει από την αγορά ενιαίων πληρωμών.

Είναι σημαντικό οι βασικοί παράγοντες, όπως οι μεγάλες εταιρείες και η δημόσια διοίκηση στη ζώνη του ευρώ, να ολοκληρώσουν το συντομότερο δυνατό τη μετάπτωση στα σχήματα SCT και SDD, έτσι ώστε να αποφευχθεί μια χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία και, ειδικότερα,

11 The economic impact of the Single Euro Payments Area, του Heiko Schmiedel, σειρά Occasional Paper της ΕΚΤ, αριθ. 71 (Αύγουστος 2007), <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecbocp71.pdf>

12 Βλ. http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

μια κατάσταση όπου τα οφέλη του SEPA δεν αξιοποιούνται λόγω της χρήσης των πληρωμών SEPA μόνο σε διασυνοριακό επίπεδο, σε ένα σενάριο "SEPA μικρής κλίμακας". Φυσικά, για να πεισθούν οι πελάτες αυτοί να προχωρήσουν στη μετάπτωση, θα πρέπει το πρώτο βήμα των τραπεζών να είναι οι ελκυστικές προσφορές προϊόντων και η σαφής ενημέρωση. Επόμενο βήμα είναι να εξαλειφθεί η εσφαλμένη αντίληψη που επικρατεί σε ορισμένα τμήματα της αγοράς ότι η μετάπτωση στον SEPA μπορεί να αναβάλλεται επ' αόριστον. Πρέπει να καταστεί σαφές σε όλους τους παράγοντες της αγοράς ότι τα εθνικά σχήματα μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων θα καταργηθούν σταδιακά στη ζώνη του ευρώ. Αυτή η σαφήνεια θα επέλθει με τον καθορισμό μιας ρεαλιστικής αλλά και φιλόδοξης καταληκτικής ημερομηνίας για καθεμία από αυτές τις υπηρεσίες. Το Ευρωσύστημα θα εξακολουθήσει να εργάζεται προκειμένου τα ενδιαφερόμενα μέρη να κατανοήσουν ότι ο καθορισμός μιας καταληκτικής ημερομηνίας είναι ένα αναγκαίο βήμα. Η καταληκτική ημερομηνία θα εφαρμοστεί με πολλούς και, πιθανότατα, βαθμιαίους τρόπους: ο κωδικός IBAN θα μπορούσε να καταστεί υποχρεωτικός για τις πληρωμές, τα πρότυπα μηνυμάτων SEPA θα μπορούσαν να καταστούν υποχρεωτικά για τις πληρωμές σε ευρώ, η εκκαθάριση μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων εκτός SEPA με εγχώρια πρότυπα αποκλειστικής χρήσης θα μπορούσε να καταργηθεί σταδιακά ή οι τραπεζικές κοινότητες θα μπορούσαν να συμφωνήσουν να ολοκληρώσουν τη μετάπτωση των εθνικών τους σχημάτων πληρωμών στον SEPA. Μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι, εφόσον οι τράπεζες εισήγαγαν συλλογικά τα μέσα πληρωμών, αυτά θα έπρεπε συλλογικά να καταργηθούν σταδιακά και να αντικατασταθούν από παρόμοια μέσα τα οποία θα παρέχουν πρόσβαση στον SEPA για όλους τους χρήστες στη ζώνη του ευρώ, εξαλείφοντας έτσι τα υφιστάμενα εμπόδια για τον πανευρωπαϊκό ανταγωνισμό εντός της ευρωπαϊκής αγοράς λιανικών πληρωμών. Υπάρχουν επίσης διαφορετικοί τρόποι υλοποίησης των επιλεγμένων μέτρων: αυτορρύθμιση από τον τραπεζικό κλάδο, εθνική νομοθεσία, κοινοτική νομοθεσία ή κανονισμός της ΕΚΤ. Το Ευρωσύστημα θα ζητήσει τη γνώμη των ενδια-

φερόμενων μερών για τον τρόπο και το χρόνο καθορισμού καταληκτικής ημερομηνίας, καθώς και για την ίδια την καταληκτική ημερομηνία.

2 Ο SEPA ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΡΤΕΣ ΚΑΙ Η ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

2.1 Ο SEPA ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΡΤΕΣ: ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Ο SEPA για τις κάρτες ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 2008, καθώς οι τράπεζες άρχισαν να διανέμουν, να εκδίδουν, να αποδέχονται ή με οποιονδήποτε τρόπο να επεξεργάζονται κάρτες πληρωμών συμβατές με το Πλαίσιο SEPA για τις κάρτες. Η μετάπτωση στο πρότυπο EMV, το οποίο αποτελεί σημαντικό δομικό στοιχείο του SEPA για τις κάρτες, εξελίσσεται ομαλά. Επιπλέον, αρκετά σχήματα καρτών έχουν προσαρμόσει τους κανόνες τους στις απαιτήσεις του SEPA. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν επιφυλάξεις για το κατά πόσο όλα τα σχήματα καρτών έχουν διαχωρίσει με αποτελεσματικό τρόπο τις δραστηριότητες που αφορούν την επεξεργασία από τις λειτουργίες που αφορούν τη διαχείριση. Συνολικά, η έναρξη λειτουργίας του SEPA για τις κάρτες δεν έγινε τόσο αισθητή όσο η έναρξη λειτουργίας του σχήματος μεταφοράς πιστώσεων SEPA. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι το EPC επέλεξε να μην δημιουργήσει ένα σχήμα SEPA για τις πληρωμές με κάρτα. Αντ' αυτού ανέπτυξε το πλαίσιο SCF το 2005. Στην τέταρτη έκθεση προόδου, το Ευρωσύστημα σημείωνε ότι το SCF αφήνει περιθώρια για διαφορετικές ερμηνείες και παραμένει γενικό σε ορισμένα ζητήματα.

Εν τω μεταξύ, μετά τις συζητήσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το EPC δημοσίευσε έγγραφο με τίτλο "Ερωτήσεις και Απαντήσεις που διασαφηνίζουν βασικές πτυχές του Πλαισίου SEPA για τις κάρτες" (Questions & Answers clarifying key aspects of the SEPA Cards Framework) (Ιούνιος 2008). Από αυτό το έγγραφο καθίσταται σαφές, μεταξύ άλλων, ότι στο πλαίσιο SEPA για τις κάρτες όλα τα σχήματα καρτών θα πρέπει να επανεξετάσουν τους κανόνες που τα διέπουν και, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, να τους τροποποιήσουν, ώστε η έκδοση και η αποδοχή καρτών – είτε από τους εμπόρους είτε από τις τράπεζες – να μην περιορίζονται από τα εθνικά σύνορα. Από την άλλη, δεν είναι υποχρεωτική η έκδοση αυτών των καρτών και η αποδοχή τους – είτε από τους εμπόρους είτε από τις τράπεζες – σε ολόκληρη

την Ευρώπη, καθώς κάτι τέτοιο θα προϋπέθετε τη λήψη αποφάσεων εμπορικής φύσης από τις τράπεζες, τους εμπόρους και τους κατόχους καρτών. Μια άλλη σημαντική αποσαφήνιση αφορά το δικαίωμα των εμπόρων να μην αποδέχονται ορισμένες επωνυμίες ή να χρεώνουν παραπάνω ποσά σε συγκεκριμένες συναλλαγές με κάρτα¹. Το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι έτσι αντισταθμίζεται η μεγάλη οικονομική επιβάρυνση η οποία επιβάλλεται από ορισμένα σχήματα και τύπους καρτών (π.χ. εμπορικές κάρτες) στους εμπόρους είτε μέσω των MIF είτε με άλλο τρόπο. Η απόφαση για τη χρησιμοποίηση κάρτας για συγκεκριμένη αγορά και οι όροι αποδοχής θα πρέπει να λαμβάνονται από κοινού από τους πελάτες και τους εμπόρους. Για να υπάρξει απόλυτη σαφήνεια, το Ευρωσύστημα δεν προωθεί τη χρέωση παραπάνω ποσών σε όλες τις συναλλαγές με κάρτα, καθώς οι κάρτες αποτελούν συχνά ένα αποτελεσματικότερο μέσο πληρωμής για τους πολίτες από ό,τι άλλα μέσα, όπως τα μετρητά ή οι επιταγές. Ωστόσο, οι διαφορές κόστους μεταξύ των καρτών θα πρέπει να επισημαίνονται με διαφάνεια και επαρκώς, έτσι ώστε όταν ο χρήστης επιλέγει ένα μέσο πληρωμής να γνωρίζει το σχετικό κόστος των διαφορετικών μέσων. Το Ευρωσύστημα είναι πεπεισμένο ότι τόσο αυτές όσο και άλλες διευκρινίσεις έχουν διορθώσει ορισμένες παρανοήσεις στην αγορά, καθώς οι εξελίξεις λειτουργούσαν ενδεχομένως ανασταλτικά όσον αφορά την επίτευξη των στόχων

¹ Αυτό είναι συμβατό με την οδηγία σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών, η οποία επιτρέπει τη χρέωση επιπλέον ποσών στο άρθρο 52.3: "Ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών δεν εμποδίζει τον δικαιούχο να ζητεί από τον πληρωτή επιβάρυνση ή να του προσφέρει έκπτωση για τη χρήση του συγκεκριμένου μέσου πληρωμών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύουν ή να περιορίζουν την απαίτηση επιβάρυνσης λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να ενθαρρυνθεί ο ανταγωνισμός και να προαχθεί η χρήση αποτελεσματικών μέσων πληρωμών". Το υπόβαθρο προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 42: "Για να προαχθούν η διαφάνεια και ο ανταγωνισμός, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών δεν θα πρέπει να εμποδίζει τον δικαιούχο να ζητεί τη χρέωση του πληρωτή για τη χρήση συγκεκριμένου μέσου πληρωμών. Ενώ ο δικαιούχος πρέπει να είναι ελεύθερος να επιβάλλει επιβαρύνσεις για τη χρήση ορισμένου μέσου πληρωμών, τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύσουν ή να περιορίσουν τέτοια πρακτική, αν το κρίνουν σκόπιμο, λόγω καταχρηστικής τιμολόγησης ή τιμολόγησης που μπορεί να έχει αρνητική επίπτωση στη χρήση ενός ορισμένου μέσου πληρωμών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να ενθαρρυνθεί ο ανταγωνισμός και να προαχθεί η χρήση αποτελεσματικών μέσων πληρωμών".

του SEPA για αποτελεσματικότερο ανταγωνισμό και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Το EPC καλείται να προβεί σε περαιτέρω διευκρινίσεις για το πλαίσιο SCF όπου απαιτείται, π.χ. αναφορικά με την απαίτηση τα σχήματα καρτών να διαχωρίζουν τις λειτουργίες διαχείρισης από την επεξεργασία. Επιπλέον, το EPC θα πρέπει να δημιουργήσει άμεσα μηχανισμούς για την εποπτεία της εφαρμογής του SCF από τις τράπεζες και τα σχήματα καρτών.

Προκειμένου να βοηθήσει τον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο να δημιουργήσει ένα περιβάλλον SEPA για τις κάρτες, το Ευρωσύστημα εξετάζει το ενδεχόμενο να καταρτίσει κριτήρια συμμόρφωσης των σχημάτων καρτών με τον SEPA και αντίστοιχους όρους αναφοράς. Όπως και στην περίπτωση του σχήματος SCT, η υλοποίηση του SEPA για τις κάρτες παρακολουθείται από το Ευρωσύστημα. Θα συλλεχθούν πληροφορίες από σχήματα καρτών, τράπεζες (μέσω του EPC), φορείς επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτα και πιθανόν τράπεζες που αποδέχονται τις συναλλαγές με κάρτα ώστε να καταρτιστούν "δείκτες για τις κάρτες SEPA" (SEPA cards indicators). Όπως είχε ανακοινωθεί στην πέμπτη έκθεση προόδου, το Ευρωσύστημα εξέτασε το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός πλαισίου εποπτείας των προμηθειών των καρτών, ως απάντηση σε ενδείξεις ότι ο SEPA για τις κάρτες θα οδηγήσει σε αύξηση των προμηθειών για τους καταναλωτές και τους εμπόρους σε ορισμένες χώρες. Αν και δεν κατέστη δυνατόν να δημιουργηθεί ένα τέτοιο πλαίσιο, το Ευρωσύστημα θα παρακολουθεί συστηματικά την κατάσταση στην αγορά.

2.2 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Στο πεδίο της τυποποίησης των καρτών, το EPC, σε συνεργασία με πολλά ενδιαφερόμενα μέρη, οδεύει προς την οριστικοποίηση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου απαιτήσεων για τις πληρωμές με κάρτα (EPC SEPA Cards Standardisation Volume) έως το τέλος του 2008. Το εν λόγω πλαίσιο καλύπτει όλους τους τομείς των πληρωμών με κάρτα, δηλ. τις συναλλαγές από κάρτες προς τερματικά, από τερματικά προς αποδέκτες,

από αποδέκτες προς εκδότες, καθώς και τους τομείς της πιστοποίησης και της έγκρισης τύπου. Το EPC συντόνισε με επιτυχία τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες τυποποίησης στην Ευρώπη.

Ωστόσο, εν μέρει λόγω της πολυπλοκότητας των ζητημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν, το πλαίσιο στην παρούσα μορφή του δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση δέσμη προτύπων η οποία θα μπορούσε να εφαρμοστεί άμεσα από την αγορά, καθώς δεν περιλαμβάνει τις λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Υπό αυτή την έννοια, είναι πιο πιθανό τα πρότυπα καθ' εαυτά να μην καθοριστούν από το EPC, αλλά να προκύψουν από τις προαναφερθείσες πρωτοβουλίες τυποποίησης και στη συνέχεια να εγκριθούν από το EPC ως πρότυπα των καρτών SEPA. Δεδομένου ότι αυτές οι πρωτοβουλίες τυποποίησης έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο, θα πρέπει να οριστεί νέα προθεσμία το αργότερο έως το τέλος του 2009. Σε κάθε περίπτωση, το EPC πρέπει να εξασφαλίσει συνέχεια όσον αφορά την επικοινωνία και την προώθηση της εφαρμογής των προτύπων SEPA για τις κάρτες.

Όσον αφορά το περιεχόμενο των προτύπων, οι εργασίες για τη δημιουργία προτύπων μηνυμάτων για την έγκριση, την εκκαθάριση και το διακανονισμό των συναλλαγών με κάρτα ξεκίνησαν το 2008 στο πλαίσιο του προτύπου ISO 20022. Παράλληλα, η Ομάδα του Βερολίνου, η οποία απαρτίζεται από διάφορους συμμετέχοντες στην αγορά των καρτών, επεξεργάζεται δέσμη κανόνων για την εκκαθάριση των συναλλαγών με κάρτα βάσει του προτύπου ISO 20022. Μέχρι στιγμής, το EPC φαίνεται να μην αναγνωρίζει ότι το πρότυπο ISO 20022 έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει το πρότυπο του κλάδου για τα μηνύματα καρτών. Με τη χρήση αυτού του ανοικτού προτύπου, ο τραπεζικός τομέας της Ευρώπης μπορεί να παραμείνει ανεξάρτητος από τους κατόχους προτύπων ή/και εφαρμογών αποκλειστικής χρήσης. Ως εκ τούτου, το EPC καλείται να εξετάσει τις τελευταίες εξελίξεις του προτύπου ISO 20022 και να τις ενσωματώσει στο πρόγραμμα τυποποίησης των καρτών του EPC.

Ορισμένα από τα πρότυπα που έχει επιλέξει το EPC μπορεί να μην ικανοποιούν πλήρως τις απαιτήσεις των ενδιαφερομένων στην Ευρώπη. Το Ευρωσύστημα συστήνει στο EPC να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη και καλύτερα οργανωμένη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών (π.χ. των κατασκευαστών τερματικών, των φορέων επεξεργασίας, αλλά και των εμπόρων και των κατόχων καρτών) στο πλαίσιο του προγράμματος τυποποίησης των καρτών SEPA. Επιπλέον, με δεδομένο ότι τα διεθνή σχήματα καρτών ηγούνται των προσπαθειών τυποποίησης παγκοσμίως και ότι δεν υπάρχει η απαιτούμενη ευρωπαϊκή αντιπροσώπευση, δεν έχουν επιτευχθεί τα βέλτιστα αποτελέσματα για τα ενδιαφερόμενα μέρη στην Ευρώπη. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλες οι επιδράσεις της τυποποίησης, καθώς οι άμεσες θετικές επιδράσεις μπορεί να συνοδεύονται και από αρνητικές. Ένα παράδειγμα είναι οι επενδύσεις των διεθνών σχημάτων καρτών σε μέτρα για την ασφάλεια των τερματικών και των δεδομένων με σκοπό την επεξεργασία των δεδομένων που παρέχει η μαγνητική ταινία των καρτών. Αυτό δεν θα ισχύει στο πλαίσιο SEPA για τις κάρτες, καθώς έχει επιλεγεί ο μικροεπεξεργαστής EMV σε συνδυασμό με τη χρήση αριθμού PIN για την πιστοποίηση της κάρτας και την αναγνώριση του κατόχου. Σε αυτή την περίπτωση, πέρα από τις επενδύσεις για τη μετάπτωση σε κάρτες και τερματικά που χρησιμοποιούν το πρότυπο EMV, τα ενδιαφερόμενα μέρη στην Ευρώπη (συστήματα, φορείς επεξεργασίας, τράπεζες και έμποροι) θα πρέπει επίσης να επενδύσουν σε τερματικά που παρέχουν προστασία κατά την επεξεργασία καρτών άλλου τύπου (εκτός του προτύπου EMV), καθώς άλλες κοινότητες εκτός της Ευρώπης δεν επενδύουν στην ασφαλέστερη τεχνολογία αυτού του τύπου. Το Ευρωσύστημα συστήνει στον ευρωπαϊκό κλάδο πληρωμών να χρησιμοποιήσει πρότυπα μη αποκλειστικής χρήσης (όπως τα πρότυπα ISO), όταν αυτά είναι διαθέσιμα, ή, στην αντίθετη περίπτωση, να δραστηριοποιηθεί ενεργά για την ανάπτυξή τους.

Όσον αφορά την πιστοποίηση για την αξιολόγηση της ασφάλειας των καρτών και των τερ-

ματικών, το Ευρωσύστημα επισημαίνει ότι στην Ευρώπη βρίσκονται επί του παρόντος σε ισχύ διάφορα πλαίσια πιστοποίησης. Ένα πλαίσιο πιστοποίησης περιλαμβάνει τις απαιτήσεις ασφάλειας που ορίζονται από τα σχήματα καρτών για τις κάρτες και τα τερματικά, την αξιολόγηση μέσω εργαστηριακού ελέγχου των νέων καρτών και τερματικών, την πιστοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου από αρμόδια αρχή και την έγκριση τύπου των νέων καρτών και τερματικών από τα σχήματα καρτών. Για την επίτευξη ενός εναρμονισμένου πλαισίου πρέπει να πληρούνται τρεις προϋποθέσεις: πρώτον, η ανάγκη διασφάλισης της εμπιστοσύνης σε ένα τέτοιο πλαίσιο. Δεύτερον, η ανάγκη κατάλληλου και ισοδύναμου επιπέδου ασφαλείας για τις κάρτες και τα τερματικά που χρησιμοποιούνται στον SEPA. Τέλος, η δυνατότητα των κατασκευαστών καρτών και τερματικών να λαμβάνουν πιστοποίηση για ολόκληρο τον SEPA από μία από τις αρχές πιστοποίησης (με τη λογική της ενιαίας διαδικασίας). Το Ευρωσύστημα τονίζει την ανάγκη ύπαρξης ενός αξιόπιστου πανευρωπαϊκού πλαισίου πιστοποίησης και θα συνεχίσει να εξετάζει τα επόμενα βήματα που πρέπει να γίνουν, π.χ. για την αμοιβαία αναγνώριση πιστοποιήσεων από τις διάφορες αρχές πιστοποίησης. Το EPC καλείται να αποδεχτεί τις αρχές πιστοποίησης που πληρούν τις απαιτήσεις του πλαισίου SCF.

Το Ευρωσύστημα συστήνει την ενεργό συμμετοχή του ευρωπαϊκού κλάδου πληρωμών στις διεθνείς πρωτοβουλίες τυποποίησης ώστε να μπορεί να ασκεί επαρκή επιρροή στη διαδικασία ανάπτυξης προτύπων. Το EPC μπορεί να προχωρήσει ακόμη περισσότερο και να προσδιορίσει τις κοινές θέσεις των ευρωπαϊκών τραπεζών όσον αφορά τις εν λόγω πρωτοβουλίες τυποποίησης. Για το σκοπό αυτό, θα μπορούσε να αξιοποιήσει τη σχέση συνεργασίας που διατηρεί με τη σχετική επιτροπή ISO, καθώς και τη συμμετοχή του στις συμβουλευτικές επιτροπές των EMVCo και PCI SSC. Τέλος, το Ευρωσύστημα καλεί το EPC ή κάποιον αντιπρόσωπο των ευρωπαϊκών σχημάτων καρτών να γίνει μέλος των EMVCo και PCI SSC για όσο διάστημα ο ευρωπαϊκός κλάδος πληρωμών χρησιμοποιεί αυτά τα πρότυπα αποκλειστικής χρήσης.

2.3 ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΤΡΙΜΕΡΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΜΕ ΤΟΝ SEPA

Στην πέμπτη έκθεση προόδου (Ιούλιος 2007), το Ευρωσύστημα είχε κάνει λόγο για την προοπτική περαιτέρω διερεύνησης του ζητήματος συμμόρφωσης των τριμερών σχημάτων καρτών με τον SEPA. Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται τα σχετικά αποτελέσματα. Κατ' αρχάς, το Ευρωσύστημα είναι της άποψης ότι η συμμόρφωση με τον SEPA θα ισχύει για όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά καρτών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις προθεσμίες που έχουν οριστεί στο SCF και στην έκθεση με τίτλο "Η άποψη του Ευρωσυστήματος σχετικά με τον SEPA για τις κάρτες" (Νοέμβριος 2006). Από την οπτική γωνία των κατόχων καρτών, οι διαφορές μεταξύ τριμερών και τετραμερών σχημάτων καρτών είναι σχεδόν αμελητέες. Τα τριμερή σχήματα καρτών ανταγωνίζονται τα τετραμερή σχήματα καρτών τα οποία παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, ο γενικότερος στόχος θα πρέπει να είναι η επίτευξη του μέγιστου δυνατού βαθμού συμμόρφωσης των τριμερών σχημάτων καρτών με τον SEPA.

Ωστόσο, σύμφωνα πάντα με την άποψη του Ευρωσυστήματος, τα "αμιγώς" τριμερή σχήματα καρτών, δηλαδή τα σχήματα καρτών που αναλαμβάνουν τόσο την έκδοση όσο και την αποδοχή των συναλλαγών, θα πρέπει να εξαιρεθούν από την υποχρέωση τήρησης των απαιτήσεων του SCF όσον αφορά την ανοικτή πρόσβαση στο σχήμα, το διαχωρισμό σχήματος και επεξεργασίας και τη διασυννοριακή έκδοση και αποδοχή των συναλλαγών, καθώς αυτό δεν είναι συμβατό με το επιχειρησιακό μοντέλο και την οργανωτική δομή τους. Θα πρέπει να ισχύουν οι λοιπές απαιτήσεις του SCF, π.χ. όσον αφορά τα τεχνικά πρότυπα για τις κάρτες και τα τερματικά.

Τα τριμερή σχήματα καρτών με συνεργαζόμενους φορείς (licensees) απαιτούν μια κατάλληλα προσαρμοσμένη προσέγγιση, δεδομένου του συγκεκριμένου επιχειρηματικού μοντέλου που χρησιμοποιούν και του, επί του παρόντος, σχετικά μικρού μεριδίου της αγοράς που κατέχουν. Μετά από διάλογο με συμμετέχοντες στην

αγορά, συμφωνήθηκε να εξεταστεί το ενδεχόμενο μερικής εξαίρεσης από την υποχρέωση συμμόρφωσης με τον SEPA, τουλάχιστον στην παρούσα φάση. Οι εξαιρέσεις αφορούν την ανοικτή πρόσβαση στο σχήμα, το διαχωρισμό σχήματος και επεξεργασίας και τη χορήγηση αδειών για ολόκληρο τον SEPA. Οι απαιτήσεις του SCF για την ανοικτή πρόσβαση στο σχήμα και το διαχωρισμό σχήματος και επεξεργασίας για την έγκριση, την εκκαθάριση και το διακανονισμό αποσκοπούν στην άρση των φραγμών στον ανταγωνισμό για τις υπηρεσίες των κλάδων δικτύου με ουσιαστικής σημασίας εγκατάσταση (δηλ. που παρέχουν ανταγωνιστικές υπηρεσίες με ουδέτερες υποδομές επεξεργασίας). Αυτές οι απαιτήσεις του SCF δεν είναι τόσο κατάλληλες για τα τριμερή σχήματα καρτών με συνεργαζόμενους φορείς (licensees), υπό την προϋπόθεση ότι όλες οι σχετικές συμβατικές σχέσεις έχουν πράγματι συναφθεί αποκλειστικά με το σχήμα καρτών². Παρ' όλα αυτά, οι συνεργαζόμενοι φορείς (licensees) θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα επιλογής του φορέα έκδοσης ή επεξεργασίας (με τον οποίο επιθυμούν να συνεργαστούν), καθώς με αυτό τον τρόπο προάγεται η αποτελεσματικότητα και ο ανταγωνισμός στην αγορά της επεξεργασίας καρτών. Το σχήμα θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα απλώς να περιορίζει την έγκριση, την εκκαθάριση και το διακανονισμό εντός του ίδιου του συστήματος. Επιπλέον, τα σχήματα καρτών θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από διαφάνεια όσον αφορά το επιχειρηματικό μοντέλο και τα κριτήρια χορήγησης αδειών (δηλαδή τη διαδικασία αίτησης για χορήγηση άδειας και τα κριτήρια επιλογής), χωρίς να περιορίζεται με αυτό τον τρόπο η διακριτική τους ευχέρεια αναφορικά με την έκδοση αδειών. Όσον αφορά την έκδοση αδειών για ολόκληρο τον SEPA, ορισμένα τριμερή σχήματα καρτών έχουν εκχωρήσει στους αντίστοιχους φορείς το δικαίωμα να λειτουργούν εντός μίας μόνο χώρας, αλλά κατ' αποκλειστικότητα. Τα εν λόγω σχήματα θα πρέπει να επιτρέψουν

2 Όλες οι συμβατικές σχέσεις των συνεργαζόμενων φορέων (licensees) πρέπει να συνάπτονται αποκλειστικά με το σχήμα καρτών, δηλ. οι συμφωνίες είναι διμερείς, δεν υπάρχουν δεσμοί μεταξύ των ανωτέρω φορέων, δεν επιτρέπεται στους εν λόγω φορείς να συνάπτουν μεταξύ τους ή σε συλλογική βάση συμφωνίες σχετικά με προμήθειες ή όρους συμμετοχής, ούτε να συμμετέχουν στη διαχείριση ή/και τη διακυβέρνηση του σχήματος.

σε αυτούς την ενεργό έκδοση και αποδοχή συναλλαγών σε διασυνοριακή βάση. Αυτό μπορεί να γίνει σταδιακά, επιτρέποντας κατ' αρχάς την παθητική διασυνοριακή έκδοση και αποδοχή συναλλαγών. Ωστόσο, εντός πέντε ετών, δηλ. έως το τέλος του 2013 το αργότερο, οι συνεργαζόμενοι φορείς (licensees) θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λειτουργούν σε ολόκληρο τον ΣΕΡΑ.

Τέλος, εξαιρέσεις μπορούν να γίνουν αποδεκτές για τριμερή σχήματα καρτών που λειτουργούν σε εθνικό ή ακόμα και σε περιφερειακό επίπεδο με μικρό μερίδιο στην αγορά καρτών (λιγότερο από 5% του συνολικού αριθμού συναλλαγών με κάρτα στην αντίστοιχη αγορά) εφόσον κρίνεται σκόπιμο από την οικεία εθνική κεντρική τράπεζα.

Το Ευρωσύστημα θα παρακολουθεί προσεκτικά την εξέλιξη των τριμερών σχημάτων καρτών και την επίδραση που μπορεί να έχουν οι προαναφερθείσες εξαιρέσεις στους λοιπούς συμμετέχοντες στην αγορά στο πλαίσιο ΣΕΡΑ για τις κάρτες. Εφόσον χρειαστεί, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε επαναξιολόγηση των ανωτέρω εξαιρέσεων ή όρων εξαίρεσης.

2.4 Η ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Εν όψει των εξελίξεων στον ΣΕΡΑ για τις κάρτες, το Ευρωσύστημα ανέπτυξε περαιτέρω τις θέσεις του σχετικά με τη δημιουργία πρόσθετων ευρωπαϊκών σχημάτων καρτών. Οι θέσεις αυτές είχαν ήδη περιγραφεί στην πέμπτη έκθεση προόδου (Ιούλιος 2007) και στην έκθεση με τίτλο "Η άποψη του Ευρωσυστήματος σχετικά με τον ΣΕΡΑ για τις κάρτες" (Νοέμβριος 2006). Το Ευρωσύστημα θα επιθυμούσε η αγορά να αναλάβει πιο φιλόδοξες πρωτοβουλίες στον τομέα των πληρωμών με κάρτα. Οι κάρτες τείνουν να αποτελέσουν το σημαντικότερο μέσο πληρωμών (μόνο τα μετρητά χρησιμοποιούνται συχνότερα) στη ζώνη του ευρώ και πολλοί Ευρωπαίοι πολίτες τις χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση. Πρόκειται για ένα ασφαλές, αποτελεσματικό και αξιόπιστο μέσο πληρωμών. Εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλο περιθώριο ανάπτυξης για τις

κάρτες σε πολλές χώρες. Επιπλέον, οι κάρτες προσφέρουν μια πρώτης τάξεως ευκαιρία στις τράπεζες να μειώσουν τη χρήση των μετρητών, η οποία συνεπάγεται αρκετό κόστος τόσο για τις ίδιες όσο και για τους εμπόρους και την κοινωνία ως σύνολο.

Ο ΣΕΡΑ για τις κάρτες εκτιμάται ότι θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα και θα δημιουργήσει περισσότερες επιλογές μέσα από τη σταδιακή εξάλειψη των νομικών και τεχνικών κωλυμάτων, καθώς και των κωλυμάτων που συνδέονται με τα επιμέρους σχήματα, αλλά και την ανάπτυξη συνθηκών ανταγωνισμού στους τομείς των σχημάτων, της έκδοσης, της αποδοχής συναλλαγών είτε από τους εμπόρους είτε από τις τράπεζες, και της επεξεργασίας. Ωστόσο, το Ευρωσύστημα επισημαίνει ότι η αγορά παραμένει σε μεγάλο βαθμό κατατημένη και ότι οι διασυνοριακές συναλλαγές με κάρτα διενεργούνται σχεδόν αποκλειστικά με δύο διεθνή σχήματα καρτών. Εν τω μεταξύ, τα εθνικά σχήματα καρτών κινδυνεύουν να εκλείψουν, καθώς οι τράπεζες προφανώς επανεξετάζουν το ενδεχόμενο συμμετοχής τους. Ο ανταγωνισμός κινδυνεύει να περιοριστεί σε ένα δυοπώλιο διεθνών σχημάτων που χρησιμοποιούν το ίδιο επιχειρηματικό μοντέλο το οποίο δεν πληροί πλέον πλήρως τις απαιτήσεις των εμπόρων, των τραπεζών και των αρχών ανταγωνισμού.

Αυτές οι συνθήκες απαιτούν μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία. Το Ευρωσύστημα αναμένει ότι τα προσεχή έτη θα εμφανιστεί τουλάχιστον ένα πρόσθετο ευρωπαϊκό σχήμα καρτών το οποίο θα πληροί τις απαιτήσεις των κατόχων καρτών, των τραπεζών, των εμπόρων, των αρχών ανταγωνισμού και του Ευρωσυστήματος. Το Ευρωσύστημα συζητά αυτό το θέμα με μεγάλες ευρωπαϊκές τράπεζες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη από τον Απρίλιο του 2008 και διαπιστώνει μεγαλύτερη κατανόηση και στήριξη. Επί του παρόντος βρίσκονται σε εξέλιξη διάφορες πρωτοβουλίες για τη δημιουργία ενός τέτοιου ευρωπαϊκού σχήματος καρτών, οι οποίες εκλαμβάνονται από το Ευρωσύστημα ως σαφής ένδειξη ότι η αγορά αναγνωρίζει αυτή την ανάγκη. Το Ευρωσύστημα είναι ενήμερο για τις κινήσεις της

συνμμαχίας Euro Alliance of Payment Schemes (EAPS) και των δράσεων Monnet και PayFair και έχει έρθει σε επαφή με τους αντιπροσώπους τους. Η EAPS διασυνδέει έξι σχήματα καρτών από τη Γερμανία, την Ιταλία, την Ισπανία, την Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και το σύστημα EUFISERV, στο πλαίσιο της οποίας οι κάρτες των συμμετέχοντων εκδοτών θα γίνονται αποδεκτές σε όλα τα τερματικά των συμμετέχοντων φορέων αποδοχής συναλλαγών. Η πρωτοβουλία Monnet, η οποία επί του παρόντος στηρίζεται από γερμανικές και γαλλικές τράπεζες, εξετάζει το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός νέου συστήματος. Η ιδιωτική πρωτοβουλία PayFair έχει σαν στόχο την ανάπτυξη ενός σχήματος χρεωστικών καρτών προσανατολισμένου προς τις ανάγκες των εμπόρων. Το Ευρωσύστημα χαιρετίζει όλες τις πρωτοβουλίες και επαινεί τις προσπάθειες και το δυναμισμό όλων των συμμετέχοντων φορέων. Το Ευρωσύστημα αντιμετωπίζει με ίσους όρους κάθε υπάρχουσα ή νέα πρωτοβουλία. Οι υπάρχουσες πρωτοβουλίες διαθέτουν θετικά στοιχεία, αλλά υπάρχουν και σημεία που επιδέχονται βελτίωση. Για παράδειγμα, η EAPS θα πρέπει να δεσμευθεί με σαφή τρόπο ότι θα ενοποιηθεί και θα μετατραπεί σε κανονικό σύστημα κάποια στιγμή στο μέλλον ή περισσότερες χώρες της ζώνης του ευρώ θα πρέπει να συμμετάσχουν στην πρωτοβουλία Monnet.

Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει από αυτές τις τρεις πρωτοβουλίες της αγοράς για τη δημιουργία ενός πρόσθετου ευρωπαϊκού σχήματος καρτών, ένα από τα κυριότερα εμπόδια φαίνεται ότι είναι ο σκόπελος της MIF, αν και η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υπόθεση της MasterCard (Δεκέμβριος 2007) και η επακόλουθη κατάργηση από τη MasterCard της προμήθειας εντός της ΕΕ έδωσαν ένα σημαντικό μήνυμα στην αγορά. Όσον αφορά το θέμα της MIF, το Ευρωσύστημα συστήνει σε όλους τους φορείς των υφιστάμενων και των μελλοντικών σχημάτων καρτών μια προσέγγιση, η οποία θα επιτρέπει στις τράπεζες να παρέχουν προϊόντα καρτών στους κατόχους καρτών και τους εμπόρους, τα οποία θα μπορούν να ανταγωνίζονται στην πράξη τα μετρητά. Για την αντιστάθμιση της επακόλουθης μείωσης των εσόδων για τις

(εκδότες) τράπεζες, τα νέα σχήματα θα πρέπει να επικεντρωθούν στην εξασφάλιση αποδοτικότητας από πλευράς κόστους στις τράπεζες, επιτρέποντας την ελεύθερη επιλογή φορέα επεξεργασίας, εστιάζοντας οπωσδήποτε σε μία βασική υπηρεσία (τυχόν πρόσθετες υπηρεσίες μπορούν φυσικά να παρέχονται, αλλά ξεχωριστά), αποφεύγοντας τις εφαρμογές υψηλού κόστους στη βασική υπηρεσία (π.χ. πληρωμές χωρίς την παρουσία της κάρτας (card-not-present) ή άλλες εφαρμογές αυξημένου κινδύνου απάτης ή κόστους), διατηρώντας χαμηλή την προμήθεια για τη συμμετοχή στο σχήμα και αναπτύσσοντας ορθές και αποδοτικές από πλευράς κόστους διοικητικές δομές.

Πέρα από τις δραστηριότητες των σχημάτων και των πρωτοβουλιών, το EPC καλείται να αναλάβει πιο ενεργό και ισορροπημένο ρόλο με προσανατολισμό προς το μέλλον στο ζήτημα αυτό. Συγκεκριμένα, το EPC θα μπορούσε να αναθεωρήσει τη θέση του σχετικά με τον SEPA για τις κάρτες, δηλ. την απόφαση να μην δημιουργήσει ένα συγκεκριμένο σχήμα για τις πληρωμές με κάρτα, αλλά μόνο το πλαίσιο SEPA για τις κάρτες. Οι προαναφερθείσες αρνητικές εξελίξεις στην αγορά των σχημάτων καρτών (δηλ. η συνεχιζόμενη κατάρτιση της αγοράς και ο κίνδυνος μείωσης του ανταγωνισμού), τα τελευταία μηνύματα από τις αρχές ανταγωνισμού στην Ευρώπη και αλλού, η βραδεία εξέλιξη των διαδικασιών τυποποίησης, η εξάρτηση από άλλους παράγοντες και οι αντιδράσεις των εμπόρων μπορεί κάλλιστα να καταδεικνύουν την ανεπαρκή στάση των ευρωπαϊκών τραπεζών στο ευρύτερο θέμα των καρτών. Κατ' ελάχιστον, το SCF πρέπει να αναθεωρηθεί ώστε να λαμβάνει υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις (π.χ. τον αποτελεσματικό διαχωρισμό σχημάτων και επεξεργασίας, την τυποποίηση, τα τριμερή σχήματα καρτών, την πολιτική ανταγωνισμού). Ωστόσο, αν το EPC επιθυμεί να συμβάλει με πιο ουσιαστικό τρόπο στην ανάπτυξη του SEPA για τις κάρτες, θα πρέπει να προχωρήσει πολύ περισσότερο και να μην περιοριστεί στην αναθεώρηση του SCF.

Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει όλες τις ευρωπαϊκές τράπεζες να αναγνωρίσουν τους κινδύνους

για τον ΣΕΡΑ για τις κάρτες και τις καλεί να συμμετάσχουν πιο ενεργά, να διατηρήσουν ή να επανακτήσουν το στρατηγικό έλεγχο της αγοράς των καρτών έναντι των διεθνών σχημάτων καρτών και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που μπορεί να δημιουργήσει ο ΣΕΡΑ για τις κάρτες.

3 Ο SEPA ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

3.1 Ο SEPA ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ: ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Μέχρι σήμερα, τα αποτελέσματα του SEPA έχουν γίνει περισσότερο εμφανή σε επίπεδο υποδομών, δηλ. στους φορείς που παρέχουν ένα διατραπεζικό σύστημα μεταφοράς κεφαλαίων. Τα περισσότερα αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης που επεξεργάζονταν μεταφορές πιστώσεων σε ευρώ είναι πλέον συμβατά με το σχήμα SCT και επεξεργάζονται μεταφορές πιστώσεων SEPA από τον Ιανουάριο του 2008, από τότε δηλαδή που τέθηκαν σε λειτουργία, χρησιμοποιώντας τις δικές τους πλατφόρμες διεκπεραίωσης μηνυμάτων. Διάφορες υποδομές εξελίχθηκαν και αντί να προσφέρουν αμιγώς εγχώριες υπηρεσίες, λειτουργούν ως πανευρωπαϊκοί πάροχοι υπηρεσιών σε μια αγορά που καλύπτει πραγματικά όλη τη ζώνη του ευρώ. Επιπλέον, είναι δυνατή η επιλογή μεταξύ παρόχων βασικών υπηρεσιών εκκαθάρισης και διακανονισμού και παρόχων πρόσθετων προαιρετικών υπηρεσιών σε τράπεζες και τραπεζικές κοινότητες, πρόσθετων υπηρεσιών επεξεργασίας σε τράπεζες ή άμεσης πρόσβασης σε μεγάλες εταιρείες και τη δημόσια διοίκηση. Το Ευρωσύστημα χαιρετίζει αυτή την προσέγγιση και αναμένει ότι θα καταργηθεί κάθε περιορισμός γεωγραφικής φύσης που επιβάλλεται σήμερα στους συμμετέχοντες στη ζώνη του ευρώ όσον αφορά την πρόσβαση σε υποδομές. Επιπλέον, κανένας φορέας δεν θα πρέπει να επιβάλλει σε τράπεζες ή τραπεζικές κοινότητες τη χρήση συγκεκριμένης υποδομής (είτε ως άμεσος είτε ως έμμεσος συμμετέχοντας) ή συγκεκριμένων τεχνικών προτύπων αποκλειστικής χρήσης. Προκειμένου να επιτευχθεί η διαλειτουργικότητα, αναμένεται ότι όλες οι υποδομές θα δημιουργήσουν συνδέσεις με οποιαδήποτε άλλη υποδομή κατόπιν αιτήματος. Για να αντιμετωπίσει αυτά τα ζητήματα, στην πέμπτη έκθεση προόδου το Ευρωσύστημα καθόρισε τέσσερα κριτήρια για την αξιολόγηση της συμβατότητας των υποδομών με τον SEPA: ικανότητα επεξεργασίας, δυνατότητα πρόσβασης, διαλειτουργικότητα και δυνατότητα επιλογής. Τον Απρίλιο του 2008, το Ευρωσύστημα δημοσίευσε λεπτομερέστερους όρους αναφοράς¹. Οι υποδομές κλήθηκαν να χρησιμοποιήσουν τους

εν λόγω όρους αναφοράς ως κατευθυντήριες γραμμές στο πλαίσιο αυτοαξιολόγησής τους και να τη δημοσιοποιήσουν το Σεπτέμβριο του 2008, για να μπορούν οι συμμετέχοντες στην αγορά να είναι βέβαιοι ότι οι υποδομές που χρησιμοποιούν είναι συμβατές με τον SEPA. Μέχρι σήμερα, οι πρώτες υποδομές έχουν δημοσιεύσει την αυτοαξιολόγησή τους στο δικτυακό τους τόπο², και το Ευρωσύστημα καλεί τις υπόλοιπες να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους. Η πλήρης διαφάνεια αναμένεται να επιτρέψει τη σύγκριση των αυτοαξιολογήσεων και να συμβάλει στην αποφυγή ασυμβατότητας και σφαλμάτων.

Το 2006, το EPC κατάρτισε το πλαίσιο του πανευρωπαϊκού αυτοματοποιημένου συστήματος εκκαθάρισης και των μηχανισμών εκκαθάρισης και διακανονισμού (Pan-European Automated Clearing House/Clearing and Settlement Mechanisms (CSM) - PEACH/CSM), σκοπός του οποίου είναι η καθοδήγηση της επεξεργασίας πληρωμών μέσω των σχημάτων SEPA. Το Σεπτέμβριο του 2007, το EPC ζήτησε από τις υποδομές να δηλώσουν την πρόθεσή τους να γίνουν, ως μηχανισμοί εκκαθάρισης και διακανονισμού, συμβατές με τον SEPA, προκειμένου να λάβει διαβεβαιώσεις για την επεξεργασία των μέσων SCT. Δεκαπέντε υποδομές απάντησαν θετικά. Οι ίδιες οι υποδομές άρχισαν να σχεδιάζουν την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός πλαισίου διαλειτουργικότητας για τις υποδομές πληρωμών μικρής αξίας, αναγνωρίζοντας ότι το πλαίσιο PEACH/CSM δεν επαρκούσε για να δημιουργηθεί ο SEPA για τις υποδομές. Το δεύτερο εξάμηνο του 2007, η Ευρωπαϊκή Ένωση Αυτοματοποιημένων Συστημάτων Εκκαθάρισης (European Automated Clearing House Association - EACHA) δημοσίευσε το εγχειρίδιο με τίτλο "Technical Interoperability Framework for SEPA-compliant Giro Payments Processing", το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση από τα αυτοματοποιημένα συστή-

1 Τα κριτήρια συμβατότητας των υποδομών με τον SEPA και οι όροι αναφοράς παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα <http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor.en.html>.

2 Οι BI-COMP/Banca d'Italia, Equens, Iberpay, RPS/Deutsche Bundesbank, Seceti και SIA-SBB έχουν δημοσιεύσει την αυτοαξιολόγησή τους από τις αρχές Νοεμβρίου 2008.

ματα εκκαθάρισης για τις διμερείς συμφωνίες διαλειτουργικότητας, δηλ. για τη μεταξύ τους ενιαία ανταλλαγή εντολών πληρωμής. Το πλαίσιο καλύπτει επίσης τη διασύνδεση μεταξύ των αυτοματοποιημένων συστημάτων εκκαθάρισης και των πελατών τους (δηλ. τις τράπεζες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις μεγάλες εταιρείες και τη δημόσια διοίκηση), επιτρέποντας τη χρήση μιας ενιαίας μορφής ανταλλαγής με οποιοδήποτε ACH. Στη συνέχεια, τον Οκτώβριο του 2007, πέντε αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης ανακοίνωσαν κοινές συμφωνίες διαλειτουργικότητας για την ανταλλαγή συναλλαγών SEPA. Η διμερής ανταλλαγή εντολών πληρωμής μεταξύ ορισμένων εξ αυτών άρχισε την άνοιξη του 2008. Εν τω μεταξύ, το EPC δημοσίευσε ένα έγγραφο σχετικά με τις πρακτικές της αγοράς των μηχανισμών εκκαθάρισης και διακανονισμού για τον SEPA, το οποίο καλύπτει εν μέρει το κενό που υπάρχει μεταξύ του κανονισμού για το σχήμα SCT, των κατευθυντηρίων γραμμών εφαρμογής και της πραγματικής κατάστασης των μηχανισμών εκκαθάρισης και διακανονισμού σε ό,τι αφορά τη διασύνδεση. Το Ευρωσύστημα επομένως ενθαρρύνει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (δηλ., το EPC, την EACHA και όλα τα αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης της ζώνης του ευρώ) να συνεχίσουν τις εργασίες τους σε θέματα διαλειτουργικότητας, συμπεριλαμβανομένων των κοινών κανόνων διαχείρισης για τις διμερείς συμφωνίες μεταξύ των αυτοματοποιημένων συστημάτων εκκαθάρισης.

3.2 Η ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΜΕ ΚΑΡΤΑ

Το Ευρωσύστημα αναμένει ενίσχυση της αποδοτικότητας μεσοπρόθεσμα εφόσον χρησιμοποιούνται τα ίδια πρότυπα μηνυμάτων (ISO 20022 UNIFI) και οι ίδιες υποδομές για την επεξεργασία των μεταφορών πιστώσεων και των πληρωμών με κάρτα. Επιπλέον, η συμμετοχή των φορέων επεξεργασίας μεταφορών πιστώσεων στον τομέα της επεξεργασίας των πληρωμών με κάρτα θα αύξανε τον αριθμό των ανταγωνιστών. Είναι αυτονόητο ότι, για τους

σκοπούς του ανταγωνισμού, είναι σημαντικό η επεξεργασία να είναι πραγματικά ανεξάρτητη (δηλ. να μην είναι αποκλειστικής χρήσης και να μην συνδέεται ή σχετίζεται με ένα σχήμα καρτών). Είναι πιθανό η αύξηση του ανταγωνισμού να επιφέρει σημαντική μείωση των χρεώσεων για την επεξεργασία, την εκκαθάριση και το διακανονισμό των πληρωμών με κάρτα.

Το Ευρωσύστημα σημειώνει ότι στο πλαίσιο του SEPA δεν ισχύουν πλέον τα επιχειρήματα για τη δημιουργία ξεχωριστών δομών όσον αφορά την επεξεργασία μεταφορών πιστώσεων και πληρωμών με κάρτα, λόγω της τεχνικής προόδου που έχει σημειωθεί. Σε πολλές χώρες της ζώνης του ευρώ, η επεξεργασία εγχώριων μεταφορών πιστώσεων ή/και συναλλαγών άμεσων χρεώσεων ανέκαθεν γινόταν από διαφορετικούς φορείς από εκείνους που διενεργούν την επεξεργασία (εγχώριων) συναλλαγών με κάρτα (δηλ., έγκριση για αλλαγή δικτύου, εκκαθάριση και διακανονισμός). Μεταξύ των λόγων για αυτή την κατανομή εργασίας συγκαταλέγονται η δομή του κλάδου (π.χ. η παρουσία ενός ACH), οι διαφορετικές επιχειρηματικές ανάγκες λόγω των απαιτήσεων αλλαγής δικτύου σε πραγματικό χρόνο για την έγκριση των πληρωμών με κάρτα, καθώς και τα διαφορετικά τεχνικά πρότυπα.

Επιπλέον, το Ευρωσύστημα σημειώνει ότι η ανάπτυξη από το EPC του πλαισίου PEACH/CSM ωφέλησε την έναρξη ενός SEPA για τις υποδομές που επεξεργάζονται μεταφορές πιστώσεων. Επομένως, το Ευρωσύστημα καλεί τώρα το EPC να καταρτίσει ένα παρόμοιο πλαίσιο για την επεξεργασία των συναλλαγών με κάρτα ή να τροποποιήσει το υφιστάμενο πλαίσιο PEACH/CSM προκειμένου να περιλαμβάνει ρητά την εν λόγω επεξεργασία. Το πλαίσιο θα θεσπίσει τους κανόνες για την επεξεργασία των πληρωμών με κάρτα SEPA (δηλ., έγκριση, εκκαθάριση και διακανονισμό) με τον ίδιο τρόπο που το υφιστάμενο πλαίσιο PEACH/CSM καθόρισε τους κανόνες για τις μεταφορές πιστώσεων SEPA και τις άμεσες χρεώσεις SEPA. Παρόλο που το πλαίσιο SEPA για τις κάρτες περιλαμβάνει ήδη ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές για την επεξεργασία των συναλλαγών με κάρτα, ένα ξεχω-

ριστό "Πλαίσιο για την επεξεργασία των συναλλαγών με κάρτα" θα μπορούσε να καταστήσει πιο σαφείς τις απαιτήσεις. Το EPC θα μπορούσε να καλέσει τις υποδομές να συμμορφωθούν με το πλαίσιο· έτσι θα διέθετε μια πιο σαφή βάση για να καταπολεμήσει την έλλειψη συμμόρφωσης με σημαντικές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται σήμερα στο πλαίσιο SCF, όπως ο διαχωρισμός της διαχείρισης σχημάτων κάρτας από την επεξεργασία καρτών. Προκειμένου ο διαχωρισμός να είναι αποτελεσματικός, θα πρέπει να υφίσταται σε νομικό και χρηματοπιστωτικό επίπεδο, αλλά και σε επίπεδο πληροφοριών, καθώς και να συνεπάγεται ξεχωριστές ρυθμίσεις διαχείρισης. Σε δεύτερη φάση, παρόμοιο με το πλαίσιο που είναι απαραίτητο για τις μεταφορές πιστώσεων, οι σχετικές υποδομές καλούνται να καταρτίσουν ένα τεχνικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας για την επεξεργασία των πληρωμών με κάρτα που είναι συμβατές με τον SEPA. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα εξετάζει το ενδεχόμενο καθορισμού κριτηρίων συμμόρφωσης με τον SEPA για τις υποδομές καρτών, παρόμοιων με τα κριτήρια συμμόρφωσης των υποδομών μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων SEPA.

4 ΜΕΤΡΗΤΑ

Έξι χρόνια πριν από την έναρξη λειτουργίας του SEPA, ο "Ενιαίος Χώρος Μετρητών σε Ευρώ" ήταν ήδη πραγματικότητα για τους Ευρωπαίους πολίτες, οι οποίοι χρησιμοποιούν τα ίδια τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ σε όλη τη ζώνη του ευρώ. Για όλα τα υπόλοιπα μέρη που συμμετέχουν στον κύκλο διακίνησης των μετρητών, όπως οι έμποροι και οι τράπεζες, ο κατακερματισμός σε εθνικό επίπεδο συνέχισε να υφίσταται και σε ό,τι αφορά τις υπηρεσίες ταμειακών συναλλαγών που παρέχουν οι κεντρικές τράπεζες. Έπειτα από διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Φεβρουάριο του 2007 το Ευρωσύστημα υιοθέτησε ένα "χάρτη πορείας" με τις διαδικαστικές ενέργειες οι οποίες αποσκοπούν στη μεγαλύτερη σύγκλιση των υπηρεσιών ταμειακών συναλλαγών που παρέχουν οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ.

Από τότε έχουν υλοποιηθεί δύο από τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο "χάρτη πορείας". Πρώτον, μέχρι τον Ιούνιο του 2007 είχε υλοποιηθεί η "εξ αποστάσεως πρόσβαση" σε υπηρεσίες ταμειακών συναλλαγών των ΕθνΚΤ. Με το μέτρο αυτό διασφαλίζεται ότι, κατόπιν αιτήματος, οι ΕθνΚΤ παρέχουν τις εν λόγω υπηρεσίες σε πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα εκτός της επικράτειάς τους ("τράπεζες μη κάτοικοι"). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες που διέπουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες ταμειακών συναλλαγών της ΕθνΚΤ από την οποία κάνουν ανάληψη ή κατάθεση τραπεζογραμμάτων και κερμάτων. Ωστόσο, συνεχίζουν να υφίστανται ορισμένοι περιορισμοί στις διασυνοριακές ταμειακές συναλλαγές σε μεγάλη κλίμακα, όπως οι διαφορετικοί εθνικοί κανόνες που διέπουν τις μεταφορές μετρητών και τη χρήση όπλων. Προκειμένου να εξαλειφθούν τα εν λόγω εμπόδια, τον Ιούλιο του 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύστησε μια ομάδα εργασίας για τη διασυνοριακή οδική μεταφορά μετρητών. Σκοπός είναι η έγκριση πρότασης της Επιτροπής για τη θέσπιση κανονισμού της ΕΕ έως το τέλος του 2009. Το Ευρωσύστημα στηρίζει πλήρως αυτή την πρωτοβουλία.

Δεύτερον, από τα τέλη του 2007, οι καταθέσεις κερμάτων από εταιρικούς πελάτες γίνονται

δεκτές σε όλες τις ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ. Όποτε κρίθηκε αναγκαίο, ζητήθηκε η γνώμη των ενδιαφερόμενων μερών μέσω διαδικασίας διαβούλευσης. Η ανάγκη για αποτελεσματική χρήση των κερμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ενδεδειγμένης παραγγελίας από τις εμπορικές τράπεζες, έχει επισημανθεί σε συζητήσεις μεταξύ των ΕθνΚΤ και των ενώσεων του πιστωτικού τομέα.

Τα τέσσερα άλλα μέτρα που περιλαμβάνονται στο "χάρτη πορείας" και είναι προς υλοποίηση είναι τα ακόλουθα:

- *ανταλλαγή ηλεκτρονικών δεδομένων με εταιρικούς πελάτες για καταθέσεις και αναλήψεις μετρητών:* το Ευρωσύστημα εξετάζει μια εναρμονισμένη προσέγγιση όσον αφορά τους ηλεκτρονικούς τρόπους επικοινωνίας με τους εταιρικούς πελάτες, η οποία να διασφαλίζει την ανταλλαξιμότητα των δεδομένων·
- *κατάργηση της απαίτησης για παρουσίαση των τραπεζογραμμάτων κατ' όψη και κατά κεφαλή κατά τη διενέργεια καταθέσεων και αναλήψεων στις ΕθνΚΤ.* Το Ευρωσύστημα συμφώνησε ότι όλες οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ θα καταργήσουν την απαίτηση για παρουσίαση των τραπεζογραμμάτων κατ' όψη και κατά κεφαλή κατά τη διενέργεια καταθέσεων και αναλήψεων στα ταμεία τους ως δωρεάν βασική υπηρεσία το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2011. Έτσι, οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ διαθέτουν αρκετή ευελιξία για την υλοποίηση, προκειμένου να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των ενδιαφερόμενων μερών στις αντίστοιχες χώρες της ζώνης του ευρώ·
- *επέκταση του ωραρίου συναλλαγών και μέτρα με αντίστοιχα αποτελέσματα.* Το Ευρωσύστημα θεώρησε ότι το ωράριο συναλλαγών όλων των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ υπερβαίνει το κοινό χρονικό πλαίσιο κατά έξι ώρες τουλάχιστον ανά εργάσιμη ημέρα σε μία τουλάχιστον εγκατάσταση· σε αρκετές χώρες της ζώνης του ευρώ, το ωράριο συναλλαγών είναι σε μεγάλο

βαθμό διευρυμένο. Σύμφωνα με πρόσφατες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη στις χώρες της ζώνης του ευρώ, δεν υπάρχει επί του παρόντος ανάγκη βελτίωσης των ισχυουσών ρυθμίσεων.

- *κοινά πρότυπα συσκευασίας για τις δωρεάν υπηρεσίες ταμειακών συναλλαγών που παρέχουν οι ΕθνΚΤ.* Έπειτα από την εναρμόνιση του τρόπου συσκευασίας για τις συναλλαγές με τραπεζογραμματία εντός του Ευρωσυστήματος, το Ευρωσύστημα εξετάζει τώρα την κατάρτιση περιορισμένου αριθμού προτύπων συσκευασίας με κοινό περιεχόμενο όσον αφορά τις δωρεάν υπηρεσίες ταμειακών συναλλαγών σε εταιρικούς πελάτες. Οι ΕθνΚΤ μπορούν να χρησιμοποιούν και άλλες μορφές συσκευασίας, κατόπιν αιτήματος σε εθνικό επίπεδο. Οι απαιτήσεις των κύριων ενδιαφερόμενων μερών, οι οποίοι εκπροσωπούνται από το EPC και την Ευρωπαϊκή Ένωση Μεταφορών Ασφαλείας (European Security Transport Association), συνελέγησαν και συγκρίθηκαν με τις υπάρχουσες μορφές συσκευασίας και τις ρυθμίσεις διαχείρισης μετρητών στις ΕθνΚΤ προκειμένου να εντοπιστούν τα κοινά στοιχεία καθώς και οι περιορισμοί. Μετά τον καθορισμό των κοινών προτύπων συσκευασίας, προβλέπεται ότι το 2009 θα καταρτιστούν προδιαγραφές. Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τους επενδυτικούς κύκλους, θα επιτραπεί μια μεταβατική περίοδος για την υλοποίηση των προτύπων.

5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ SEPA

Η επιτυχία του SEPA εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κατάλληλη διαχείριση του σχεδίου. Για ένα σχέδιο όπως ο SEPA, οι ρυθμίσεις ορθής διαχείρισης συνίστανται στη συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, την εξισορρόπηση των συμφερόντων τους και τη διασφάλιση της διαφάνειας, καθώς και την παροχή μηχανισμών που να εξασφαλίζουν την επίτευξη των στόχων του SEPA. Δεδομένου ότι το EPC διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στο πλαίσιο του SEPA, οι ρυθμίσεις διαχείρισης που έχει υιοθετήσει χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ρυθμίσεις διαχείρισης του EPC διαφέρουν από τις ρυθμίσεις των άλλων κοινοτήτων, καθώς οι τελευταίες εξαρτώνται από το εθνικό περιβάλλον και το νομικό πλαίσιο.

Το Ευρωσύστημα παρατηρεί ότι το EPC έχει σημειώσει αξιόλογη πρόοδο όσον αφορά την εξισορρόπηση των συμφερόντων των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών στα σχήματα SEPA. Το EPC ενθαρρύνεται να χρησιμοποιεί ένα συνδυασμό μέσων για το σκοπό αυτό (π.χ. διαβουλεύσεις, διάλογο κ.λπ.). Σε εθνικό επίπεδο, έχουν επίσης θεσπιστεί οι απαραίτητες ρυθμίσεις για τη διοργάνωση διαβουλεύσεων μεταξύ των εθνικών ενδιαφερόμενων μερών. Ωστόσο, υπάρχει ακόμη μεγάλο περιθώριο βελτίωσης, καθώς θα πρέπει να επιδιώκεται η ικανοποίηση των συμφερόντων όλων των βασικών ενδιαφερομένων, από τις μεγάλες εταιρείες έως τη δημόσια διοίκηση και από τις επιχειρήσεις λιανικής έως τους καταναλωτές, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα πρέπει να λαμβάνουν μέρος στα όργανα λήψης αποφάσεων του EPC (δηλ. στην Ολομέλεια και την Επιτροπή Διαχείρισης σχημάτων). Ειδικότερα, το EPC έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τη συμβολή των πελατών. Το EPC, στο πλαίσιο του φόρουμ ενδιαφερόμενων πελατών (Customer Stakeholder Forum), διασαφήνισε περαιτέρω κάποια χαρακτηριστικά των σχημάτων SEPA, ενώ διοργανώθηκαν διάφορα εργαστήρια όπου εξηγήθηκαν πιο λεπτομερώς οι τεχνικές προδιαγραφές των σχημάτων, διευκολύνοντας έτσι την πιο ενεργή συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Η συμμετοχή σε αυτό το φόρουμ θα ωφελούσε ιδιαίτερα τη δημόσια διοίκηση, καθώς

είναι ένας πολύ σημαντικός πελάτης των υπηρεσιών πληρωμών και, επιπλέον, θα πρέπει να ενεργεί σύμφωνα με τους πολιτικούς στόχους του SEPA. Δυστυχώς, παρά τη ρητή πρόσκληση του EPC, κανένας εκπρόσωπος δημόσιας αρχής δεν εκδήλωσε την πρόθεσή του να συμμετάσχει στο φόρουμ. Το EPC προσπάθησε επίσης να προωθήσει το διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της τυποποίησης καρτών. Από την άποψη αυτή, οι συζητήσεις με τους κατασκευαστές τερματικών ήταν ιδιαίτερα παραγωγικές. Ωστόσο, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στο διάλογο με τις εμπορικές επιχειρήσεις, καθιστώντας πιο ενεργή τη συμμετοχή ενός αντιπροσωπευτικού μεριδίου επιχειρήσεων και παρέχοντάς τους τις κατάλληλες πληροφορίες για τη διασφάλιση μιας παραγωγικής διαδικασίας διαβούλευσης.

Έχει επίσης σημειωθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά το δεύτερο στοιχείο των ρυθμίσεων διαχείρισης, δηλαδή τη διασφάλιση της διαφάνειας. Ο δικτυακός τόπος του EPC έχει ενημερωθεί με τα σχετικά έγγραφα του οργανισμού. Ωστόσο, η διαδικασία λήψης αποφάσεων και οι συμφωνίες στις οποίες κατέληξε το EPC εξακολουθούν να μην είναι σαφείς για το ενδιαφερόμενο κοινό. Επανειλημμένα, το Ευρωσύστημα έχει ζητήσει από το EPC να δημοσιεύει περιλήψεις των αποφάσεων του προς πληροφόρηση των ενδιαφερομένων. Επιπρόσθετα, ο προγραμματισμός των σχεδίων του EPC στερείται επαρκούς διαφάνειας και δεν υπάρχει σαφής καθορισμός των μελλοντικών στόχων (ούτε η επακόλουθη σχετική πληροφόρηση). Το επίπεδο της διαφάνειας όσον αφορά την υλοποίηση σε εθνικό επίπεδο είναι επίσης ανεπαρκές. Για να αποκαταστήσει αυτές τις ελλείψεις και να ευαισθητοποιήσει τα ενδιαφερόμενα μέρη, το Ευρωσύστημα παρουσιάζει συνοπτικά στο δικτυακό του τόπο τους συνδέσμους που παραπέμπουν σε σχετικές εθνικές σελίδες. Επιπλέον, για να βελτιώσει το συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ και να παράσχει ένα μέσο ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών για τη μετάπτωση στον SEPA, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωσε ένα ευρωπαϊκό φόρουμ, στο οποίο συμμετέχουν εθνικές συντονιστικές επιτροπές για τον SEPA σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κάποια πρόοδος έχει σημειωθεί όσον αφορά τις ρυθμίσεις διαχείρισης προκειμένου να καταστεί ευκολότερη η παροχή καινοτόμων και καλύτερων υπηρεσιών πληρωμών προς τους πελάτες, για παράδειγμα η συμφωνία συνεργασίας που υπογράφηκε με την GSMA στον τομέα των διαύλων πληρωμών μέσω κινητής τηλεφωνίας (βλ. ενότητα 1.3). Ωστόσο, δεν υπάρχουν συγκεκριμένες συμφωνίες που να αφορούν περαιτέρω πρωτοβουλίες με προσανατολισμό προς το μέλλον. Ειδικότερα, το EPC θα πρέπει να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να βελτιώσει την αλληλεπίδρασή του με τους πελάτες όσον αφορά τις μελλοντικές εξελίξεις, με το να διατυπώνει για παράδειγμα τις "απαιτήσεις χρηστών" μαζί με τα ενδιαφερόμενα μέρη ως πρώτο βήμα συνεργασίας κατά την έναρξη νέου σχεδίου.

Το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι το EPC θα πρέπει να βελτιώσει από διάφορες απόψεις τις ρυθμίσεις διαχείρισης ως απάντηση στην εύλογη κριτική που ασκείται από τους ενδιαφερομένους, τους ρυθμιστικούς φορείς και το Ευρωσύστημα. Βραχυπρόθεσμα, η βελτίωση αυτή αφορά τη λειτουργία της Γραμματείας του EPC, στην οποία θα πρέπει να παρασχεθούν οι απαραίτητοι πόροι για να εκπληρώνει τα καθήκοντά της, δηλ., να στηρίζει τις δραστηριότητες του EPC σε επίπεδο διαχείρισης και διοίκησης. Ο Γενικός Γραμματέας του EPC θα πρέπει να είναι σε θέση να διαχειρίζεται σωστά τα σχέδια και να συντονίζει αποτελεσματικά τις διάφορες εργασίες του EPC προκειμένου να επιτυγχάνει εγκαίρως τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Επιπλέον, το EPC θα πρέπει να θέσει σε εφαρμογή τα απαραίτητα μέσα για την παρακολούθηση της υλοποίησης των σχημάτων SCT και SDD. Έτσι, θα καταστεί δυνατός ο καλύτερος προγραμματισμός της μετάπτωσης στο μέλλον. Ο διάλογος μεταξύ του κλάδου των πληρωμών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών θα πρέπει να είναι καλύτερα δομημένος, βελτιώνοντας την οργάνωση του φόρουμ ενδιαφερόμενων πελατών (Customer Stakeholder Forum).

Μεσοπρόθεσμα, το EPC θα μπορούσε να εξελιχθεί σε έναν πιο αποτελεσματικό οργανισμό με ακόμα μεγαλύτερη αξιοπιστία και

διαφάνεια. Ειδικότερα, το EPC θα πρέπει να προσπαθήσει να γίνει η φωνή του ευρωπαϊκού κλάδου πληρωμών για όλα τα θέματα πληρωμών. Ωστόσο, αυτό συνεπάγεται αναθεώρηση του Καταστατικού του EPC, καθώς σήμερα ο ρόλος του περιορίζεται στις βασικές πληρωμές μόνο. Εντούτοις, το Ευρωσύστημα αναμένει ότι το EPC θα είναι ο φορέας λήψης αποφάσεων για τον κλάδο των πληρωμών, καθώς και για τη συλλογική ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων, όπως πληρωμές σε απευθείας σύνδεση (online) και δίαυλοι πληρωμών μέσω κινητής τηλεφωνίας, καθώς και πληρωμές κατά προτεραιότητα. Το EPC πρέπει επίσης να βρει την κατάλληλη λύση για συμπερίληψη των μελλοντικών ιδρυμάτων πληρωμών χωρίς διακρίσεις ανάλογα με τον όγκο των πληρωμών τους· η οργάνωση των μελλοντικών ιδρυμάτων πληρωμών σε μια ευρωπαϊκή ένωση θα μπορούσε να αποτελέσει την αφετηρία για την εκπροσώπησή τους στην Ολομέλεια του EPC. Επιπλέον, το EPC θα πρέπει να βελτιώσει και να επισημοποιήσει τους δεσμούς και την επιρροή του μέσω της μόνιμης συμμετοχής του σε "οργανισμούς καθορισμού προτύπων", όπως ο ISO.

Μακροπρόθεσμα, το EPC και ο τραπεζικός κλάδος γενικότερα θα πρέπει να αξιολογήσουν τις διαφορετικές λειτουργίες του EPC και να προτείνουν βελτιώσεις για πιο σταθερές ρυθμίσεις διαχείρισης που θα ισχύουν στο μέλλον. Ειδικότερα, το Ευρωσύστημα παρατηρεί ότι το EPC λειτουργεί ως "φορέας τυποποίησης" για τα πρότυπα που σχετίζονται με πληρωμές, ο οποίος παρέχει καθοδήγηση και έρχεται σε επαφή με άλλους φορείς τυποποίησης προκειμένου να επιτύχει τους στόχους του. Το EPC διαδραματίζει επίσης το ρόλο ενός "φορέα με τη συμμετοχή μελών", ο οποίος καθορίζει τις κοινές θέσεις των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που είναι μέλη όσον αφορά τις υπηρεσίες πληρωμών και υπερασπίζεται αυτές τις θέσεις ενώπιον των ρυθμιστικών φορέων και των ενδιαφερόμενων μερών. Το EPC είναι επίσης ο "ιδιοκτήτης του συστήματος" και έχει θεσπίσει έναν πιο ανεξάρτητο φορέα για τη διαχείριση του συστήματος. Το EPC θα πρέπει να αναλύσει τον τρόπο λειτουργίας προς το μακροπρόθεσμο συμφέρον των σχημάτων πληρωμών, τις

τράπεζες-μέλη του και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να αναλύσει μαζί με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά πόσο οι σημερινές ρυθμίσεις διαχείρισης αρκούν για τον καθορισμό και τη θέση σε εφαρμογή των κανόνων των σχημάτων πληρωμών.

Για την περαιτέρω ανάπτυξη των ρυθμίσεων διαχείρισης για τον SEPA, θα μπορούσε να εξεταστεί η πιθανότητα δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού "φόρουμ πληρωμών" SEPA εκτός του πεδίου δραστηριοτήτων του EPC. Το φόρουμ αυτό θα απαρτίζεται από τους κύριους εκπροσώπους όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην Ευρώπη, θα λογοδοτεί άμεσα στο Ευρωσύστημα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα υποβάλλει εκθέσεις μία φορά το χρόνο σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί προς την υλοποίηση ενός πραγματικού SEPA. Σε ορισμένες εθνικές κοινότητες, έχει ήδη οργανωθεί ο διάλογος με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, αλλά θα μπορούσε να εξεταστεί η υιοθέτηση μιας πιο συνεπούς προσέγγισης (δηλ., σε κάθε κοινότητα).

6 ΟΡΟΣΗΜΑ ΤΟΥ SEPA

Προκειμένου να καθορίσει με σαφήνεια και βεβαιότητα τις ενέργειες που αναμένει να εκτελεστούν, το Ευρωσύστημα κατάρτισε έναν κατάλογο με δέκα ορόσημα για την υλοποίηση του SEPA και τη μετάπτωση σε αυτόν. Ο κατάλογος περιλαμβάνει τις αντίστοιχες προθεσμίες, τους αρμόδιους φορείς και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Παρόλο που δεν πρόκειται για ένα λεπτομερές

χρονοδιάγραμμα, θα επιτρέψει την καλύτερη διαχείριση του σχεδίου και τον καλύτερο υπολογισμό της προόδου προς την υλοποίηση του SEPA και τη μετάπτωση σε αυτόν, ενώ παράλληλα θα βοηθήσει στη διατήρηση αυτής της δυναμικής πορείας. Η επίτευξη των ορόσημων αυτών θα διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο για την επιτυχία της μετάπτωσης στον SEPA.

Θέμα	Τι	Ποιος	Ενδιαφερόμενα μέρη	Επεξήγηση
Μέχρι το τέλος Μαρτίου 2009				
1. Μετάπτωση εντολών στο σχήμα SDD	Διασφάλιση της νομικής συνέχειας των εντολών.	Κράτη μέλη της ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/ΕθνΚΤ)	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση	Η διασφάλιση της νομικής συνέχειας των εντολών και, εάν κρίνεται απαραίτητο, των ηλεκτρονικών εντολών αποτελεί βασικό παράγοντα επιτυχίας του σχήματος SDD. Η διασαφήνιση του ζητήματος έως το Μάρτιο του 2009 είναι ουσιώδης για τη μετάπτωση στο σχήμα SDD.
2. Πολυμερείς διαπραγματικές ρυθμίσεις του σχήματος SDD (MBP, MIF, κ.λπ.)	Μακροπρόθεσμη πρόταση για τη μεθοδολογία της πολυμερούς διαπραγματικής προμήθειας για εθνικά και διασυνοριακά σχήματα SDD.	EPC, τράπεζες, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, EKT		Απαιτείται σαφήνεια προκειμένου να θεσπιστούν μακροπρόθεσμα επιχειρηματικά κίνητρα και να γίνουν προσφορές για το σχήμα SDD.
Μέχρι το τέλος Ιουνίου 2009				
3. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2560/2001	Υιοθέτηση της αναθεώρησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2560/2001.	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κράτη μέλη της ΕΕ	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση	Ο αναθεωρημένος κανονισμός: α) θα διασφαλίσει την ίση τιμολογιακή μεταχείριση των υπηρεσιών πληρωμών σε όλη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ίσης τιμολόγησης των μέσων SDD και των εθνικών άμεσων χρεώσεων και β) θα αποσαφηνίσει τη μακροπρόθεσμη κατάσταση που αφορά τη χρήση πληρωμών για τους σκοπούς υποβολής στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών. Ο κανονισμός θα έχει τεθεί σε ισχύ μέχρι την 1η Νοεμβρίου 2009.
4. Ορισμός της καταληκτικής ημερομηνίας για τη μετάπτωση στο σχήμα SCT	Καθορισμός ευρωπαϊκής καταληκτικής ημερομηνίας μετά την οποία μόνο το σχήμα SCT θα παρέχεται στους τελικούς χρήστες και οι υποδομές θα επεξεργάζονται μόνο μέσα SCT.	EPC, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, EKT, εθνικές επιτροπές SEPA, εθνικές επιτροπές κατά των μονοπωλίων, ΕθνΚΤ	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση, φορείς επεξεργασίας, προμηθευτές	Οι κοινότητες μπορούν να αποφασίσουν να χρησιμοποιήσουν αποκλειστικά το σχήμα SCT νομίτερα. Στους πελάτες θα πρέπει να παρέχονται σαφείς προσφορές μέσω SCT.
1 Νοεμβρίου 2009				
5. Ημερομηνία έναρξης του σχήματος SDD	Πλήρης συμμόρφωση με τους κανονισμούς για το σχήμα SDD των τραπεζών SCT που επί του παρόντος παρέχουν άμεσες χρεώσεις σε εθνικό επίπεδο.	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση, φορείς επεξεργασίας	Αναμένεται επίσης από όλες τις τράπεζες που παρέχουν άμεσες χρεώσεις σε εθνικό επίπεδο και έχουν συμμορφωθεί με τον κανονισμό για το σχήμα SCT να συμμορφωθούν με τον κανονισμό για το σχήμα SDD. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα των άμεσων χρεώσεων αναμένεται ότι θα προσφέρουν μέσα SDD. Στους πελάτες θα πρέπει να παρέχονται σαφείς προσφορές μέσω SDD. Οι τράπεζες και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που δεν παρέχουν υπηρεσίες άμεσων χρεώσεων καλούνται να συμμετέχουν κατ'ελάχιστον ως οφειλέτες.

Θέμα	Τι	Ποιος	Ενδιαφερόμενα μέρη	Επεξήγηση
6. Οδηγία σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών	Συνεπής υλοποίηση της οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών	Κράτη μέλη της ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/ΕθνΚΤ)	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση	Η οδηγία αυτή διασφαλίζει την ίση νομική μεταχείριση των πληρωμών σε όλο τον SEPA. Η εφαρμογή της οδηγίας προϋποθέτει επίσης την έγκαιρη τεχνική προσαρμογή των συστημάτων των τραπεζών και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών στις απαιτήσεις της οδηγίας (απαιτήσεις ενημέρωσης, ημερομηνία αξίας, προστασία καταναλωτή, κ.λπ.).
Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2009				
7. Ηλεκτρονική εντολή	Διάθεση πλαισίου	Ομάδα εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση, προμηθευτές	Πλαίσιο το οποίο αφορά τις επιχειρηματικές απαιτήσεις, τα πρότυπα και την κανονιστική βάση για την ηλεκτρονική τιμολόγηση.
8. Ορισμός της καταληκτικής ημερομηνίας για τη μετάπτωση στο σχήμα SDD	Καθορισμός ευρωπαϊκής καταληκτικής ημερομηνίας μετά την οποία μόνο το σχήμα SDD θα παρέχεται στους τελικούς χρήστες και οι υποδομές θα επεξεργάζονται μόνο μέσα SDD.	EPC, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, EKT, εθνικές επιτροπές SEPA, εθνικές επιτροπές κατά των μονοπωλίων	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση, φορείς επεξεργασίας, προμηθευτές	Οι κοινότητες μπορούν να αποφασίσουν να χρησιμοποιήσουν αποκλειστικά το σχήμα SDD νωρίτερα.
9. Απόφαση για πρόσθετα ευρωπαϊκά σχήματα καρτών	Λήψη απόφασης και δήλωση πρόθεσης σχετικά με τη δημιουργία πρόσθετων ευρωπαϊκών σχημάτων καρτών συμβατών με τον SEPA	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, σχήματα καρτών	Καταναλωτές, έμποροι, φορείς επεξεργασίας, προμηθευτές	Η έναρξη λειτουργίας του σχήματος καθ' εαυτή θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αργότερα. Δεν απαιτείται πανευρωπαϊκή κάλυψη από την έναρξη λειτουργίας (δυναμική έναντι ουσιαστικής κάλυψης). Η μη συμμετοχή σε κάποια πρωτοβουλία δεν έχει επιπτώσεις σε ό,τι αφορά τη συμμόρφωση με τον SEPA.
Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2010				
10. Θέση σε πλήρη ισχύ του "SEPA για τις κάρτες"	Έκδοση μόνο καρτών γενικής χρήσης που είναι συμβατές με τον SEPA, λειτουργία μόνο ATM και POS που είναι συμβατά με τον SEPA	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, σχήματα καρτών, φορείς επεξεργασίας	Καταναλωτές, έμποροι, προμηθευτές	Από την προοπτική των προτύπων, θα πρέπει να ολοκληρωθεί η πλήρη μετάπτωση στο πρότυπο EMV. Αυτό δεν ισχύει για όλα τα άλλα πρότυπα για τα οποία ενδέχεται να ισχύσουν μεγαλύτερες προθεσμίες υλοποίησης.

Ο κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός. Παρουσιάζει τις συνθήκες που θεωρούνται απαραίτητες για την υλοποίηση του SEPA, οι οποίες όμως δεν ισχύουν επί του παρόντος. Ο κατάλογος επικεντρώνεται στα βασικά βήματα που πρέπει να γίνουν, αν και για την επιτυχία του SEPA είναι απαραίτητα και άλλα μέτρα. Επιπλέον, καθώς ο χρόνος κυλά και σημειώνονται νέες εξελίξεις,

μπορεί να εντοπιστούν άλλες προτεραιότητες. Για παράδειγμα, κατά την έναρξη του σχεδίου SEPA, δόθηκε προτεραιότητα στη δημιουργία των βασικών χαρακτηριστικών των σχημάτων SDD και SCT. Ωστόσο, καθώς οι εργασίες προχωρούσαν, κάποια άλλα ζητήματα, όπως οι ηλεκτρονικές εντολές, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια κ.λπ., απέκτησαν ιδιαίτερη σημασία.

Ο κατάλογος με τα ορόσημα του SEPA συμπληρώνεται από έναν κατάλογο με τις απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωσή τους. Πρόκειται για βοηθητικές ενέργειες, υπό την έννοια ότι οι ενέργειες αυτές πρέπει να πραγματοποιηθούν ούτως ώστε να είναι δυνατή η επίτευξη των ορόσημων που περιέχονται στον κύριο κατάλογο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΟΡΟΣΗΜΩΝ ΤΟΥ ΣΕΡΑ

Θέμα	Τι	Ποιος	Ενδιαφερόμενα μέρη	Επεξήγηση
Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2008				
11. Πολυμερείς διατραπεζικές ρυθμίσεις του σχήματος SDD (MBP, MIF, κ.λπ.)	Ενδιάμεση πρόταση (με καθορισμό καταληκτικής ημερομηνίας) για τη μεθοδολογία της πολυμερούς διατραπεζικής ρύθμισης για διασυννοριακές άμεσες χρεώσεις.	EPC, τράπεζες, Ευρωπαϊκή Επιτροπή		Η ενδιάμεση πρόταση θα διευκολύνει τις τράπεζες και τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών στη διαδικασία μετάπτωσης στο σχήμα SDD, αλλά δεν έχει τότε ζωτική σημασία όπως η μακροπρόθεσμη πρόταση.
12. Ηλεκτρονική εντολή του σχήματος SDD	Ηλεκτρονική εντολή: καθορισμός τεχνικών απαιτήσεων.	EPC	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση	Η ηλεκτρονική εντολή θα ενθαρρύνει τη χρήση του σχήματος SDD.
Μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2009				
13. Δοκιμή του σχήματος SDD	Εναρμόνιση του πλαισίου για την ολοκληρωμένη δοκιμή των συναλλαγών του σχήματος SDD (βασικές συναλλαγές και συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων) με τελικό στόχο την πλήρη αυτοματοποιημένη επεξεργασία (STP).	EPC	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης	Για τα σχήματα SDD βασικών συναλλαγών και συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων, πρέπει να πραγματοποιηθούν δοκιμές για τη δυνατότητα πρόσβασης των τραπεζών και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, καθώς και για τη σταθερότητα των ρυθμίσεων του σχήματος SDD, βάσει ενός εναρμονισμένου συνόλου κανόνων με τελικό στόχο την πλήρη αυτοματοποιημένη επεξεργασία.
Μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2009				
14. Πληρωμές μέσω κινητής τηλεφωνίας	"Χάρτης πορείας" για τις εργασίες σε ό,τι αφορά τις πληρωμές μέσω κινητής τηλεφωνίας, που θα επιτρέπει την ενεργοποίηση πληρωμής μέσω κινητής τηλεφωνίας.	EPC σε συνεργασία με την GSMA (ένωση παρόχων κινητής τηλεφωνίας)	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, πάροχοι κινητής τηλεφωνίας, καταναλωτές	Οι τράπεζες, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών και οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας δεν είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν αυτή την υπηρεσία.
Μέχρι το τέλος Ιουνίου 2009				
15. Πληρωμές με κάρτα: αξιολόγηση συμβατότητας των σχημάτων καρτών με τον ΣΕΡΑ	Αυτοαξιολόγηση της συμβατότητας ΣΕΡΑ σε σχέση με τους όρους αναφοράς των σχημάτων καρτών.	Σχήματα καρτών	Καταναλωτές, έμποροι, τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών	Το Ευρωσύστημα συντάσσει επί του παρόντος τους όρους αναφοράς.
16. Πληρωμές με κάρτα: πλαίσιο για την επεξεργασία συναλλαγών με κάρτα	Συμπλήρωση του πλαισίου PEACH/CSM για θέματα που αφορούν την έγκριση, την εκκαθάριση και το διακανονισμό συναλλαγών με κάρτα από οποιοδήποτε μηχανισμό εκκαθάρισης και διακανονισμού.	EPC	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, φορείς επεξεργασίας, σχήματα	Περιγραφή των κανόνων για την επεξεργασία συναλλαγών ΣΕΡΑ με κάρτα (συμπλήρωση ή τροποποίηση του πλαισίου PEACH/CSM).

Θέμα	Τι	Ποιος	Ενδιαφερόμενα μέρη	Επεξήγηση
17. Ηλεκτρονική εντολή του σχήματος SDD	Ηλεκτρονική εντολή: πρέπει να καθοριστούν οι κατευθυντήριες γραμμές υλοποίησης.	EPC	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καταναλωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, δημόσια διοίκηση	Η υλοποίηση της ηλεκτρονικής εντολής είναι προαιρετική και θα πρέπει να παρέχεται στην καλύτερη περίπτωση έως την 1η Νοεμβρίου 2009.
18. Σχήμα SDD στον τομέα συναλλαγών από πελάτες προς επιχειρήσεις (C2B)	Καθορισμός των κατευθυντήριων γραμμών υλοποίησης του σχήματος SDD στον τομέα συναλλαγών C2B	EPC	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημόσια διοίκηση, καταναλωτές, προμηθευτές	Πρέπει να καθοριστούν οι κατευθυντήριες γραμμές υλοποίησης του τομέα συναλλαγών C2B, ούτως ώστε οι τράπεζες και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών να είναι σε θέση να παρέχουν ένα εναρμονισμένο προϊόν από το τέλος του 2009 και μετά.
Μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2009				
19. Ημερομηνία έναρξης του σχήματος SDD	Εκδήλωση για την έναρξη λειτουργίας του σχήματος SDD	EKT, ΕθνΚΤ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, EPC, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημόσια διοίκηση, μεγάλες εταιρείες, καταναλωτές	Η έναρξη λειτουργίας του σχήματος SDD έως την 1η Νοεμβρίου 2009 θα πρέπει να αποτελέσει την ευκαιρία για προσέλκυση δημόσιου ενδιαφέροντος για τον SEPA (κατά τον ίδιο τρόπο όπως συνέβη με την εκδήλωση για το σχήμα SCT τον Ιανουάριο του 2008).
20. Πληρωμές SEPA σε απευθείας σύνδεση (online)	Διάθεση του πλαισίου προς υλοποίηση	EPC	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, καταναλωτές, προμηθευτές	Οι εργασίες συνδέονται στενά με τις εργασίες για την ηλεκτρονική εντολή. Οι τράπεζες και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών δεν είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν αυτή την υπηρεσία.
Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2009				
21. Μετάπτωση στο σχήμα SCT	Αναγραφή των κωδικών IBAN και BIC στα τιμολόγια.	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημόσια διοίκηση ως δικαιούχοι	Δημόσια διοίκηση ως πληρωτής, καταναλωτές	Αναμένεται ότι όλοι οι "χρεώστες" θα αναγράφουν τους κωδικούς IBAN και BIC στα τιμολόγια τους προκειμένου να διευκολύνουν τη μετάπτωση στο σχήμα SCT
22. Πρότυπα καρτών	α. Καθορισμός συγκεκριμένων τεχνικών προδιαγραφών για τα πρότυπα των καρτών	EPC	Σχήματα καρτών, κοινότητα ISO, ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για πρότυπα, πρότυπα EMVCo και PCI SSC	Σε συνέχεια του εγγράφου του EPC για την τυποποίηση καρτών, απαιτείται ο καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών.
	β. Λήψη απόφασης για τη διαδικασία μετάπτωσης/εφαρμογής όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές	EPC	Σχήματα καρτών	Είναι απαραίτητη η εφαρμογή των προτύπων των καρτών SEPA προκειμένου να εξασφαλισθεί το εθιμικό επίπεδο διαλειτουργικότητας, ασφάλειας και πρόσβασης στην αγορά.
23. Σχήματα SCT και SDD στον τομέα συναλλαγών από επιχειρήσεις προς πελάτες (B2C)	Καθορισμός των κατευθυντήριων γραμμών των σχημάτων SCT και SDD στον τομέα συναλλαγών B2C	EPC	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημόσια διοίκηση, καταναλωτές	Πρέπει να καθοριστούν οι κατευθυντήριες γραμμές των σχημάτων SCT και SDD του τομέα συναλλαγών B2C, ούτως ώστε οι τράπεζες και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών να είναι σε θέση να παρέχουν ένα εναρμονισμένο προϊόν στο τέλος Ιουνίου 2010.

Θέμα	Τι	Ποιος	Ενδιαφερόμενα μέρη	Επεξήγηση
24. Σχήματα SCT και SDD στον τομέα συναλλαγών από πελάτες προς επιχειρήσεις (C2B)	Εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών υλοποίησης των σχημάτων SCT και SDD στον τομέα συναλλαγών C2B	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημόσια διοίκηση, καταναλωτές και προμηθευτές	Μέχρι το Δεκέμβριο του 2009 οι τράπεζες θα παρέχουν κατ' ελάχιστο μηνύματα SCT και SDD στον τομέα συναλλαγών C2B σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές υλοποίησης των σχημάτων SCT και SDD.
Μέχρι το τέλος Ιουνίου 2010				
25. Σχήματα SCT και SDD στον τομέα συναλλαγών από επιχειρήσεις προς πελάτες (B2C)	Εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών των σχημάτων SCT και SDD στον τομέα συναλλαγών B2C	Τράπεζες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών	Μεγάλες εταιρείες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημόσια διοίκηση, καταναλωτές και προμηθευτές	Μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2010 οι τράπεζες και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών θα παρέχουν κατ' ελάχιστο μηνύματα SCT και SDD στον τομέα συναλλαγών B2C σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές υλοποίησης των σχημάτων SCT και SDD.
Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2010				
26. Μετάπτωση στο σχήμα SCT	Αποκλειστική χρήση του σχήματος SCT από τη δημόσια διοίκηση	Δημόσια διοίκηση	Καταναλωτές	Η δημόσια διοίκηση, ως μεγάλος φορέας ενεργοποίησης και λήψης πληρωμών, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επιτυχημένη μετάπτωση στον SEPA. Εάν πρωτοστατήσουν στη χρήση του σχήματος, μπορούν να συμβάλουν ώστε να επιτευχθεί ένας σημαντικός αριθμός πληρωμών SEPA.
27. Μετάπτωση στο σχήμα SDD	Αποκλειστική χρήση του σχήματος SDD από τη δημόσια διοίκηση	Δημόσια διοίκηση	Καταναλωτές	Η δημόσια διοίκηση, ως μεγάλος φορέας ενεργοποίησης και λήψης πληρωμών, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επιτυχημένη μετάπτωση στον SEPA. Εάν πρωτοστατήσουν στη χρήση του σχήματος, μπορούν να συμβάλουν σημαντικά ώστε να επιτευχθεί ένας σημαντικός αριθμός πληρωμών SEPA.

